

Załącznik do Uchwały Nr LXIII/457/2018

Rady Gminy Lubin

z dnia 12 września 2018 r.

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Lubin
na lata 2018-2023

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	6
II. ANALIZA I DIAGNOZA	18
1. POWIERZCHNIA I POŁOŻENIE GMINY	18
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	18
3. DEMOGRAFIA	19
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACJA	21
5. GOSPODARKA	23
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	24
7. EDUKACJA I KULTURA	25
8. OCHRONA ZDROWIA	29
9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	33
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	38
11. POMOC SPOŁECZNA	40
12. SEKTOR POZARZĄDOWY	50
13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	52
14. BEZROBOCIE	57
15. BEZDOMNOŚĆ	61
16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	62
17. SYTUACJA DZIECKA	66
18. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH	71
19. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	73
20. RÓWNOŚĆ SZANS KOBIET I MĘŻCZYŹN	77
21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	81
III. PROGRAMOWANIE	90
1. MISJA	90
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	91
3. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW, ZKŁADANE REZULTATY	101
4. PROGNOZA ZMIAN	104
5. RAMY FINANSOWE	106
6. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA ..	107
7. PROGRAMY I PROJEKTY	107
UWAGI KOŃCOWE	108

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin został przygotowany na lata 2018-2023. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, przeprowadzona na potrzeby opracowania dokumentu strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także na analizie ankiet skierowanych do mieszkańców i przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

Przeprowadzone badania ankietowe dotyczyły sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet. Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej w gminie byli losowo wybrani mieszkańcy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 17 anonimowo wypełnionych arkuszy ankiet.

Wśród respondentów było 41,18% kobiet i 58,82% mężczyzn. Najliczniej reprezentowana była grupa wiekowa 56-65 lat (35,29%). Następnie 36-45 lat (23,53%) oraz ex aequo reprezentowane były grupy wiekowe 46-55 lat i powyżej 65 lat (po 17,65%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 26-35 lat (5,88%). Pod względem czasu zamieszkiwania w gminie najliczniej reprezentowane były osoby mieszkające w gminie od urodzenia (64,70%), następnie osoby zamieszkujące gminę od 10 lat (23,53%) oraz osoby zamieszkujące gminę od 20 lat (11,77%). Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najwięcej badanych posiadało wykształcenie średnie (41,18%), mniej liczną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (35,29%), najmniej było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (23,53%).

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wzięło udział 26 osób, z których większość (88,46%) stanowiły kobiety, a pozostałe 11,54% stanowili mężczyźni. Wśród respondentów najliczniej reprezentowana była grupa wiekowa 36-45 lat (50,00%). Kolejną liczną grupę stanowiły osoby w wieku 26-35 lat (23,08%) oraz osoby w wieku 46-55 lat (15,38%). Najmniej reprezentowane były grupy osób w wieku 20-

25 lat (7,69%) i 56-65 (3,85%). Jeśli chodzi o wskaźnik czasu zamieszkiwania, najliczniej reprezentowane były osoby mieszkające w gminie od urodzenia (50,00%). Kolejne grupy stanowiły osoby mieszkające w gminie powyżej 10 lat (42,31%) oraz od 1 roku (7,69%). Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób z wykształceniem średnim (38,46%). Następną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (34,62%), w dalszej kolejności osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym (15,38%), gimnazjalnym (7,69%) oraz podstawowym (3,85%).

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 6 ankiet wypełnionych przez pedagogów z placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, która zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, i **programową**, która zawiera założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń oraz określony został czas realizacji wyznaczonych działań. Ponadto przedstawione zostały wskaźniki monitoringowe, ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu i prowadzenia monitoringu jego realizacji.

Dokument strategii został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubinie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Stanowi on materiał wyjściowy do konstruowania szczegółowych programów i projektów realizowanych w sferze społecznej.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 489 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017r. poz. 783 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1828),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046),

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”
- 2) „Młodzież w drodze”

- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
- 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020 (WRF)

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi (Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020), które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej, stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, będzie wspierał innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. W jej ramach sformułowano wizję rozwoju („Blisko siebie – blisko Europy. Dolny Śląsk 2020 jako zintegrowana wspólnota regionalna, region konkurencyjny, spójny, otwarty, dynamiczny”). Wyznaczono cel generalny („Nowoczesna gospodarka i wysoka jakość życia w atrakcyjnym środowisku. Dolny Śląsk regionem koncentracji innowacyjnych podmiotów produkcyjnych i usługowych współpracujących z rozwiniętym sektorem badawczym oraz intensywnego rozwoju nowoczesnej turystyki opartej o współpracę międzyregionalną i transgraniczną, tworzących razem atrakcyjne miejsce do życia dla mieszkańców o coraz wyższych kwalifikacjach i rozwiniętej kulturze obywatelskiej”).

Założenia polityki społecznej ujęto w ramach celów szczegółowych:

- Cel 1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy.
- Cel 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej.
- Cel 3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP.
- Cel 4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.
- Cel 5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych.
- Cel 6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników.
- Cel 7. Włączenie społecznie, podnoszenie poziomu jakości i życia.
- Cel 8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

Przesłanki interwencji i ramy teoretyczne RPO WD 2014-2020 są zdeterminowane zapisami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, Strategii EUROPA 2020, UP, a także stanowiska negocjacyjnego (Position Paper) KE do UP. Wyzwania, które stoją przed województwem dolnośląskim, wyznaczają zakres interwencji RPO WD. Osiągnięcie założonych w Strategii celów będzie możliwe dzięki skupieniu prowadzonych działań w ośmiu kluczowych grupach, nazwanych makrosferami, skierowanych na wzmocnienie rozwoju gospodarczego Dolnego Śląska i kierujących racjonalny dobór przedsięwzięć. Działania ukierunkowane będą na: infrastrukturę, rozwój obszarów miejski i wiejskich, zasoby, turystykę, zdrowie i bezpieczeństwo, edukację, naukę, kulturę, sport i informację, społeczeństwo i partnerstwo, przedsiębiorczość i innowacyjność.

Przewidywane w programie działania zostały pogrupowane wokół osi priorytetowych, w przyporządkowanych im celach tematycznych i priorytetach inwestycyjnych, ukierunkowanych na realizację celów szczegółowych:

OŚ PRIORYTETOWA 1. PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE

Realizacja powyższej osi ma na celu: Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji (CT 1); Podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (CT 3). W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Rozwój infrastruktury badawczej, wsparcie badań naukowych i rozwoju nowych technologii; wsparcie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw; zwiększenie konkurencyjności sektora MŚP; wspieranie współpracy międzynarodowej w celu poprawy wyników i zwiększenia atrakcyjności regionu; wspieranie przekształcania odkryć naukowych w innowacyjne produkty i usługi – Horyzont 2020;
- Wsparcie konkurencyjności, w tym innowacyjności przedsiębiorstw; wsparcie konkurencyjności sektora MŚP; wspieranie internacjonalizacji MŚP; wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw i stworzenie nowych miejsc pracy – COSME;
- Rozwój infrastruktury badawczej, wsparcie badań naukowych i rozwoju nowych technologii; rozwój infrastruktury oraz usług instytucji otoczenia; wsparcie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw (działalność w ramach klastrów) – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój;
- Wsparcie badań naukowych i rozwoju nowych technologii; współpraca MŚP z sektorem nauki (np. bony na innowacje); wsparcie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, szczególnie sektora MŚP – Narodowe Centrum Badania i Rozwoju oraz PARP;

- Wsparcie MŚP w dostępie do kapitału na inwestycje – Europejski Bank Inwestycyjny;
- Zwiększenia powiązań nauki z gospodarką – innowacje w rolnictwie – EFRROW.

OŚ PRIORYTETOWA 2. TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE

Realizacja powyższej osi ma na celu: Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych (CT 2). W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Zwiększenie zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach, wprowadzaniu do praktyki gospodarczej najnowocześniejszych rozwiązań cyfrowych, w tym wspierającej działalność rynkową; zwiększenie zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w obszarze usług publicznych – Program Operacyjny Cyfrowa Polska;
- Umożliwienie dostępu do sieci szerokopasmowych – EFRROW.

OŚ PRIORYTETOWA 3. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

Realizacja powyższej osi ma na celu: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach (CT 4). W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Wsparcie w zakresie promowania rozwoju wykorzystania energii odnawialnej i efektywności energetycznej przez przedsiębiorców – COSME;
- Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii – LIFE+;
- Zwiększenie efektywności energetycznej; Zwiększenie wykorzystania OZE – POIŚ;
- Mikroinstalacje OZE – EFRROW.

OŚ PRIORYTETOWA 4. ŚRODOWISKO I ZASOBY

Realizacja powyższej osi ma na celu: Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem (CT 5), Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów (CT 6). W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Rozwój efektywnego systemu gospodarki odpadami; Ochrona i zrównoważone korzystanie z zasobów naturalnych, w tym gospodarki wodnej – LIFE+;
- Wsparcie działań nakierowanych na zapobieganie i minimalizację skutków wystąpienia ryzyka, m.in: powodzi, suszy; rozwój małej retencji; wsparcie w zakresie rozwoju systemu ratownictwa; rozwój systemu gospodarki odpadami; ochrona, zachowanie i zabezpieczenie obiektów dziedzictwa kulturowego i obiektów zabytkowych; podniesienie standardu bazy technicznej i wyposażenia parków narodowych i obszarów Natura 2000; ochrona bioróżnorodności – POIŚ;

- Budowa lub rozbudowa zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach od 2 do 10 tys. RLM – KPOŚK.

OSŃ PRIORYTETOWA 5. TRANSPORT

Realizacja powyższej osi ma na celu: Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych (CT 7).

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Rozwój infrastruktury transportowej; zwiększenie dostępności do europejskiej sieci transportowej – POIŚ;
- Uzupełnienie połączeń drugo- i trzeciorzędnych z siecią TEN-T – Instrument „Łącząc Europę” (Connecting Europe Facility);
- Budowa spójnej sieci transportowej (inwestycje drogowe i kolejowe) – Dokument implementacyjny do strategii rozwoju transportu do 2020 r. (z perspektyw do 2030 r.);
- Budowa, przebudowa i remonty dróg lokalnych (powiatowych i gminnych) – Narodowy program przebudowy dróg lokalnych.

OSŃ PRIORYTETOWA 6. INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Realizacja powyższej osi ma na celu: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem (CT 9). W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Włączenie społeczne i walka z ubóstwem; działania na rzecz poprawy dostępu do wysokiej jakości usług medycznych; wsparcie na rzecz łączenia życia zawodowego i rodzinnego – POWER;
- Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia – POIŚ;
- Podniesienie dostępności i jakości e-usług publicznych – Program Operacyjny Cyfrowa Polska;
- Regionalne Programy Operacyjne w zakresie ochrony zdrowia;
- Inwestycje w infrastrukturę będą ściśle powiązane i możliwe do realizacji łącznie z interwencj przewidzianą w ramach osi priorytetowych EFS – EFS;

OSŃ PRIORYTETOWA 7. INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Realizacja powyższej osi ma na celu: Inwestowanie w edukacj, umiejętności i uczenie się przez całe życie (CT 10). W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Wsparcie na rzecz łączenia życia zawodowego i rodzinnego; Poprawa jakości kształcenia; Lepszy dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych – POWER;
- Inwestycje w infrastrukturę będą ściśle powiązane i możliwe do realizacji łącznie z interwencj przewidzianą w ramach osi priorytetowych EFS – EFS;

OŚ PRIORYTETOWA 8. RYNEK PRACY

Realizacja powyższej osi ma na celu: Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników (CT 8). W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Wsparcie na rzecz łączenia życia zawodowego i rodzinnego; wsparcie systemowe dla rozwoju MŚP i ich Kadr – POWER;
- Wzmacnianie umiejętności oraz szans na zatrudnianie; wspieranie przedsiębiorczości – Erasmus dla wszystkich;
- Rozwój umiejętności i postaw sprzyjających; przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród nowych przedsiębiorców – COSME;
- Kompleksowe wsparcie dla pracowników zwalnianych w wyniku zmian strukturalnych – Europejski Fundusz Dostosowań do Globalizacji;
- Inwestycje w infrastrukturę stanowią uzupełnienie działań w ramach osi priorytetowej – EFRR;
- Rozwój działalności pozarolniczej przyczyniającej się do wzrostu zatrudnienia na obszarach wiejskich – EFRROW.

OŚ PRIORYTETOWA 9. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Realizacja powyższej osi ma na celu: Wspieranie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (CT 9). W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Wsparcie integracji oraz aktywizacji osób najbardziej potrzebujących – Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ);
- Wsparcie integracji oraz aktywizacji obywateli państw trzecich – Europejski Fundusz Migracji i Azylu;
- Poprawa szans na włączenie społeczne osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej i zawodowej; działania na rzecz poprawy dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych i społecznych – POWER;
- Wsparcie przedsiębiorczości społecznej – Program na rzecz przemian i innowacji społecznych;
- Inwestycje w infrastrukturę stanowią uzupełnienie działań w ramach osi priorytetowej – EFRR.

OŚ PRIORYTETOWA 10. EDUKACJA

Realizacja powyższej osi ma na celu: Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie (CT10). W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Poprawa jakości kształcenia; Zwiększenie powiązania systemu edukacji i umiejętności osób z potrzebami rynku pracy. Lepszy dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych – POWER;
- Możliwość uczenia się osób indywidualnych; Współpraca instytucjonalna między placówkami edukacyjnymi, a przedsiębiorstwami – Erasmus dla wszystkich;
- Inwestycje w infrastrukturę stanowią uzupełnienie działań w ramach osi priorytetowej – EFRR.

Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011-2020

Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011-2020 stanowi narzędzie realizacji polityki innowacyjnej Samorządu Województwa Dolnośląskiego, koncentrującej się na celach związanych z promowaniem i wspieraniem rozwoju, dyfuzji i wydajnego użycia nowych produktów, usług i procesów, zarówno wewnątrz organizacji (niezależnie od tego, czy dotyczy podmiotów publicznych czy prywatnych), jak i w ujęciu rynkowym. W przypadku realizacji działań badawczych i innowacyjnych, wspieranych w obszarze energetyki oraz inwestycji w technologię energetyczną istotna jest ich zgodność z celami planu w dziedzinie technologii energetycznych (SET). Misja RSI WD została określona jako: Dolny Śląsk – miejscem inspiracji dla innowacyjnego rozwoju.

Cele strategiczne:

1. Wzmacnianie innowacyjnych umiejętności i postaw, kluczowych dla gospodarki opartej na wiedzy.
2. Zwiększenie szansy na sukces innowacyjnych projektów biznesowych.
3. Wzrost potencjału innowacyjnego dolnośląskich jednostek naukowych.
4. Rozwój współpracy w gospodarce w obszarze innowacji.

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014-2020

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014-2020, stanowiąc integralną część Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, jest jej dokumentem o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, precyzującym i uszczegółwiającym działania Samorządu Województwa podejmowane w obszarze polityki społecznej. Ze względu na zakres merytoryczny ma wymiar horyzontalny, obejmuje bowiem swoim zakresem różne obszary aktywności i integracji społecznej. Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014-2020 stanowi również strategiczne nawiązanie do kierunków działań i zapisów ujętych w Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2005-2013.

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014-2020 składa się z trzech głównych części: diagnozy kondycji demograficznej i społecznej województwa dolnośląskiego, określenia priorytetów i działań strategicznych województwa dolnośląskiego w obszarze polityki społecznej oraz modułu wdrożeniowego.

Celem głównym Strategii jest zapewnienie mieszkańcom województwa dolnośląskiego wysokiej jakości życia, dopasowanie usług społecznych do potrzeb mieszkańców, integracja społeczna. Cel ten realizowany będzie w ramach czterech obszarów strategicznych, które są wzajemnie ze sobą powiązane i komplementarne wobec siebie. Te obszary to: **Wsparcie, Aktywizacja, Integracja i Współdziałanie.**

Obszar WSPARCIE obejmuje zespół działań skierowany na zaspokajanie specyficznych potrzeb, wyrównywanie szans życiowych określonych kategorii społecznych, zagospodarowywanie deficytów, wsparcie rodzin w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych, wsparcie osób niesamodzielnych, w tym osób starszych w funkcjonowaniu w środowisku zamieszkania, wsparcie osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie ubóstwu, niwelowanie skutków uzależnień, przemocy, działania na rzecz osób bezdomnych, działania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Obszar AKTYWIZACJA obejmuje działania o charakterze aktywizacyjnym: pobudzanie aktywności określonych kategorii społecznych, aktywna polityka społeczna, profilaktyka, promocja określonych wartości, postaw, stylów życia, ekonomia społeczna. W makrosferze tej ujęto również całokształt działań skierowanych do osób bezrobotnych, ponieważ ich nadrzędnym celem jest powrót do aktywnego zaangażowania na rynku pracy, stąd nawet działania osłonowe i wspierające służą aktywizacji na rynku pracy.

Obszar INTEGRACJA obejmuje działania mające charakter całościowy, skierowane na rzecz ogółu społeczności dolnośląskiej, harmonijnego rozwoju województwa jako całości, działania międzygeneracyjne, tworzenie sieci, budowa kapitału społecznego i obywatelskiego, pobudzanie i promowanie innowacji w sferze społecznej, badania, transfer wiedzy, dobrych praktyk i nowatorskich rozwiązań.

Obszar WSPÓLDZIAŁANIE obejmuje tworzenie powiązań instytucjonalnych na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym, mechanizmów kooperacyjnych z partnerami społecznymi i gospodarczymi, dbałość o wysokie kwalifikacje i kompetencje kadr służb społecznych, doskonalenie sposobów i jakości świadczenia usług społecznych.

Każdy z obszarów znajduje swoje rozwinięcie w szeregu priorytetów i działań strategicznych, uzupełnionych o działania operacyjne, wskazane w ramach poszczególnych działań strategicznych.

Zadaniem Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2014-2020 jest wytyczanie głównych kierunków działań w obszarze polityki społecznej, mających na celu zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańcom województwa dolnośląskiego poprzez rozwój usług społecznych na rzecz wspierania, aktywizowania i integrowania osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, społeczności lokalnych oraz społeczności regionu jako całości. Zasadą organizującą owe działania jest kooperacja różnorodnych podmiotów i instytucji, oparta na partnerstwie, komplementarności i dążeniu do kompleksowości działań. Zapisy zawarte w Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2014-2020 rozwinięte zostały w szczegółowych programach tematycznych, wskazujących kierunki rozwoju i działania w perspektywie krótko- i średnioterminowej.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lubińskim na lata 2017-2023

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lubińskim stanowi dokument, który określa najistotniejsze, z punktu widzenia społeczności lokalnej, cele w zakresie realizacji powiatowej pomocy społecznej. Wskazuje na wypracowanie działań realizowanych w sferze pomocy społecznej, pieczy zastępczej, wsparcia osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania przemocy, a także aktywizacji zawodowej, które mają być istotnym ogniwem w hierarchii opracowań strategicznych poczynając od najwyższego szczebla – krajowego i ponadnarodowego, poprzez dokumenty wojewódzkie, powiatowe aż do strategii gminnych, zachowując w stosunku do nich komplementarność.

Na podstawie zawartej w dokumencie diagnozy problemów społecznych w powiecie lubińskim, m.in. wyznaczono poniżej przedstawione cele strategiczne i operacyjne.

1: Rozwój systemu opieki nad dzieckiem i rodziną

- 1.1. Promocja rodzinnych form opieki zastępczej
- 1.2. Wzmocnienie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną
- 1.3. Wsparcie procesu usamodzielniania się wychowanków
- 1.4. Rozwój powiatowych kadr systemu opieki nad dzieckiem i rodziną
- 1.5. Rozwój powiatowej infrastruktury służącej opiece nad dzieckiem i rodziną

2: Rozwój oferty wsparcia rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej

- 2.1. Ograniczenie występowania uzależnień
- 2.2. Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie

2.3. Rozwój powiatowych kadr systemu wsparcia rodzin i osób w sytuacji kryzysowej

3: Poprawa społecznego i zawodowego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz seniorów

3.1. Wzrost aktywności społecznej osób niepełnosprawnych

3.2. Poprawa kondycji fizycznej osób niepełnosprawnych

3.3. Ograniczenie występowania barier technicznych oraz rozwój infrastruktury pozwalającej aktywnie funkcjonować osobom niepełnosprawnym i seniorom

3.4. Wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych

3.5. Zapewnienie odpowiedniej edukacji dzieciom i młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami

3.6. Wzrost aktywności społecznej seniorów

3.7. Rozwój powiatowych kadr systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i seniorów

4: Aktywizacja zawodowa osob dotkniętych bądź zagrożonych marginalizacją

4.1. Rozwój oferty wsparcia osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

4.2. Rozwój aktywności zawodowej w oparciu o przedsiębiorczość indywidualną

4.3. Rozwój zasobów ludzkich powiatu lubińskiego

4.4. Rozwój powiatowych kadr systemu wsparcia bezrobotnych.

Strategia Rozwoju Gminy Lubin na lata 2015-2030

Strategia Rozwoju Gminy Lubin stanowi podstawę polityki rozwoju samorządu gminy na lata 2015-2030. Głównym założeniem przy pracy nad planem strategicznym na najbliższych 16 lat było tworzenie i realizowanie dokumentu metodami uwzględniającymi wysoki stopień partycypacyjny. Dokument na każdym etapie był tworzony z udziałem mieszkańców oraz pracowników jednostek gminy. Przyjęcie wizji Gminy Lubin umożliwiło sformułowanie celu nadrzędnego strategii stanowiącego podstawową przesłankę dalszego jej rozwoju. Cele główne określono jako zrównoważony rozwój trzech sfer: **środowiskowej, społecznej i gospodarczej.**

Cel główny 1: Zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych, środowiskowych i kulturalnych na rzecz rozwoju gminy.

Dla osiągnięcia celu głównego określono następujące cele szczegółowe:

1.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz pozyskiwanie energii z Odnawialnych Źródeł Energii (OZE).

1.2. Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej i działań edukacyjnych oraz ochronnych.

1.3. Dalszy rozwój infrastruktury komunalnej, w tym stworzenie prawidłowo funkcjonującego systemu gospodarki odpadami oraz systemu opieki nad bezdomnymi zwierzętami.

1.4. Rozwój oferty turystyczno – rekreacyjnej i edukacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy.

Cel główny 2: Rozwój gospodarczy gminy w oparciu o przedsiębiorczość mieszkańców i partnerską współpracę z kluczowymi podmiotami gospodarczymi, w tym KGHM POLSKA MIEDŹ SA.

Dla osiągnięcia celu głównego określono następujące cele szczegółowe:

2.1. Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy.

2.2. Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych, i usług.

2.3. Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy.

Cel główny3: Aktywne włączenie obywateli w rozwój gminy oraz zapewnienie mieszkańcom satysfakcjonującego poziomu jakości życia.

W czasie pracy nad strategią wypracowane zostały następujące cele szczegółowe:

3.1. Włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju gminy oraz zachowania jej tożsamości i dziedzictwa.

3.2. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo – rekreacyjnej.

3.3. Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców.

3.4. Rozbudowa bazy administracyjnej, oświatowej, edukacyjnej, zdrowotnej i opiekuńczej oraz wzbogacenie oferty dodatkowych zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych.

3.5. Doskonalenie funkcjonowania transportu publicznego.

II. ANALIZA I DIAGNOZA

1. POWIERZCHNIA I POŁOŻENIE GMINY

Gmina wiejska Lubin położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego, w powiecie lubińskim. Graniczy z gminami Rudna i Ścinawa (z powiatu lubińskiego), Prochowice, Kunice, Miłkowice i Chojnów (z powiatu legnickiego) oraz Polkowice i Chocianów (z powiatu polkowickiego).

Gmina zajmuje powierzchnię 290 km² i składa się z 31 sołectw: Buczynka, Bukowna, Chróstnik, Czerniec, Dąbrowa Górna, Gogołowice, Gola, Gorzelin, Gorzyca, Karczowiska, Kłopotów, Krzeczyn Mały, Krzeczyn Wielki, Księginice, Lisiec, Miłoradzice, Miłosna, Miroszowice, Niemstów, Obora, Osiek, Pieszków, Raszowa, Raszowa Mała, Raszówka, Siedlce, Składowice, Szklary Górne, Ustronie, Wiercień i Zimna Woda.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Lubin pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Na wstępie przedstawiciele środowiska lokalnego poproszono o wskazanie największych atutów gminy. Wypełniający ankietę najczęściej wymieniali walory krajobrazowe (lasy, stawy, atrakcyjne działki pod budowę domów) oraz sprzyjające położenie blisko miasta. Respondenci docenili także infrastrukturę oświatową oraz funkcjonujące na terenie gminy ośrodki zdrowia. Duże znaczenie badani przywiązywali również do dostępnej na terenie gminy darmowej komunikacji, zniesienia podatków od nieruchomości oraz dobrej komunikacji pomiędzy wójtem a mieszkańcami.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat czynników, które w największym stopniu ograniczają możliwości rozwojowe gminy, najczęściej pojawiał się brak środków finansowych w budżecie na rozwój i inwestycje gminne. Za równie istotną kwestię ankietowani uznali deficyt miejsc pracy. W tym kontekście respondenci zwracali uwagę na zbyt małą liczbę lokalnych zakładów produkcyjnych oraz niski poziom przedsiębiorczości. Według badanych dużym problemem jest niezadawalający stan infrastruktury kanalizacyjnej i

gazowej oraz zły stan dróg gminnych i powiatowych. Wspomniano także o niskim poziomie wykształcenia mieszkańców i małej aktywności społecznej mieszkańców.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano konieczność rozbudowy infrastruktury gminnej i drogowej (modernizacja nawierzchni, oświetlenia) oraz internetowej. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniano także wytyczenie ścieżek rowerowych, zwiększenie ilości obiektów sportowych oraz inicjowanie wśród mieszkańców gminy działań prospołecznych i prozdrowotnych.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2017 r. gmina Lubin liczyła 15 137 mieszkańców, w tym 7 560 kobiet, które stanowiły 49,94% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 52 osoby na km².

Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach była zróżnicowana. Najwięcej z nich mieszkało w Osieku (1.727 osób), Oborze (1.428 osób), Szlarach Górnych (1.145 osób), Raszówce (988 osób), Chróstniku (982 osób), Niemstowie (931 osób), Krzeczynie Wielkim (850 osób) i Księginicach (668 osób).

W latach 2015-2017 z roku na rok systematycznie rosła zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym oraz osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3 124	3 179	3 241
liczba osób w wieku produkcyjnym	9 409	9 451	9 534
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 138	2 259	2 362
ogółem	14 671	14 889	15 137

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Lubin przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba urodzeń	130	155	b.d.
liczba zgonów	105	120	b.d.
przyrost naturalny	25	35	b.d.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2015-2016 rosła zarówno liczba urodzeń w gminie Lubin jak i liczba zgonów. Określony na podstawie przytoczonych danych przyrost naturalny był stale dodatni, najwyższy w 2016 r. (35).

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
zameldowania spoza gminy	492	399	b.d.
wymeldowania poza gminę	240	185	b.d.
saldo migracji ogółem	252	214	b.d.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W analizowanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji było stale dodatnie i ulegało wzrostowi (252 w 2015 r., 244 w 2016 r.).

Z analizy danych statystycznych dotyczących sytuacji demograficznej gminy wynika, że udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w latach 2015-2017 systematycznie wzrastał; wynosił on odpowiednio: 14,57%, 15,17% i 15,60%. Mając na uwadze zmieniającą się na korzyść dzieciętność rodzin, a z drugiej strony wydłużający się średni okres życia, odnotowana tendencja w strukturze demograficznej gminy jest jednak niekorzystna i stanowi poważne wyzwanie dla służb i instytucji realizujących założenia polityki społecznej. Sytuacja ta wymaga ukierunkowania działań pomocowych w większym stopniu na potrzeby ludzi starszych, aby udzielać im odpowiedniego do potrzeb wsparcia – materialnego bądź rzeczowego, ale także zapewnić dostęp do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz zorganizować różnorodne formy aktywizacji ruchowej, towarzyskiej i kulturalnej.

Tendencja starzenia się społeczeństwa wymusza zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale też jest istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych i wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACJA

Infrastruktura techniczna w gminie Lubin jest dobrze rozwinięta. Wszystkie miejscowości są zwodociągowane. Woda pozyskiwana jest ze studni głębinowych usytuowanych w Składowicach, Niemstowie, Siedlcach, Karczowiskach, Oborze i Liścu. Ze znajdujących się w Pieszkowie, Niemstowie, Siedlcach, Składowicach, Oborze i Liścu stacji uzdatniania wody zasilane są miejscowości: Pieszków, Osiek, Kłopotów, Raszowa, Raszowa Mała, Gorzelin, Niemstów, Miłosna, Gogołowice, Miłoradzice, Buczynka, Siedlce, Dąbrowa Górna, Czerniec, Składowice, Ustronie, Księginice, Karczowiska, Raszówka, Obora, Lisiec, Bukowna, Zimna Woda i Wiercień. Z kolei z ujęć eksploatowanych przez MPWiK Lubin korzystają mieszkańcy miejscowości Miroszowice, Krzczyn Wielki, Gola i Obora (oczyszczalnie ścieków), do sieci wodociągowej gminy Chocianów podłączone są wsie Krzczyn Mały i Gorzyca, LPWiK Legnica zasila wieś Chróstnik, natomiast wieś Szklary Górne korzysta z wodociągu Energetyka Sp. z o.o. Lubin.

Zdecydowana większość (26) miejscowości podłączona jest do gminnych oczyszczalni ścieków, natomiast 3 (Kzczyn Mały, Krzczyn Wielki i Gorzyca) do kanalizacji miasta Lubina. Wszystkie eksploatowane na terenie gminy oczyszczalnie ścieków (8) są oczyszczalniami typu biologicznego. Łączna ilość odprowadzanych z nich ścieków wynosi ok. 933 m³/d. Oczyszczone ścieki odprowadzane są bezpośrednio do Zimnicy lub pośrednio do Kaczawy i Odry.

Sieć gazowa na terenie gminy Lubin jest dobrze rozwinięta, choć nie w pełni (przez teren gminy przebiega magistrala gazowa wysokoprężna relacji Legnica – Lubin). Objętych nią jest 17 sołectw (w przypadku pozostałych wsi istnieją plany gazyfikacji). Długość sieci gazowej, łącznie z przyłączami do budynków mieszkalnych, wynosi ok. 100 km. Na terenie gminy działają 4 stacje redukcyjno-pomiarowe w Zimnej Wodzie, Krzczynie Wielkim, Oborze i Goli, które zaopatrują w gaz następujące miejscowości: Zimna Woda, Lisiec, Wiercień, Bukowna, Karczowiska, Raszówka, Raszowa Mała, Raszowa, Krzczyn Wielki, Chróstnik, Gorzyca, Krzczyn Mały, Obora, Szklary Górne i Gola. Wieś Osiek jest zasilana z sieci gazowej średniego ciśnienia miasta Lubina.

Jeśli chodzi o sieć energetyczną, w gminie zlokalizowane są elementy sieci przesyłowej krajowego systemu elektroenergetycznego pozwalające na tranzyt mocy relacji wschód – zachód: stacja elektroenergetyczna 400/110 kV Czarna w Czerńcu oraz fragmenty linii elektroenergetycznej 400 kV Mikołowa – Czarna 4-0-02 oraz Czarna – Pasikowice 4-0-08. Sieć dystrybucyjną o napięciu 100 kV tworzą napowietrzne sieci energetyczne S 462,

463, 465-67, 473, 478-80 oraz 402 i 494, Na terenie gminy nie ma rozdzielni 110/20 kV. Wszystkie miejscowości są zasilane są w energię elektryczną poprzez linie energetyczne 20 kV i stacje transformatorowe.

Bardzo dobrze rozbudowana jest w gminie sieć telekomunikacyjna. Cały jej obszar jest pokryty siecią przewodową, a w dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi wszystkich polskich sieci.

Na terenie gminy istnieje rozbudowana sieć dróg gminnych, którą uzupełniają drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe. Łączna długość wszystkich dróg publicznych w gminie wynosi 200 km, z czego 61 km stanowią drogi gminne (drogi utwardzone są w bardzo dobrym i dobrym stanie technicznym, a drogi gruntowe, wzmocnione żużlem, w dobrym i średnim stanie.). Dobre połączenia komunikacyjne w gminie Lubin mają mieszkańcy miejscowości Obora, Szklary Górne, Chróstnik, Karczowiska, Osiek, Pieszków, Raszowa, Raszówka, Krzeczyn Mały, Krzeczyn Wielki, Gorzyca, Gogołowice, Miłosna, Niemstów, Czerniec, Księgnice, Składowice, Ustronie, Dąbrowa Górna, Siedlce, Gola i Miroszowice. Z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości: Zimna Woda, Lisiec, Bukowna, Wiercień, Gorzelin, Miłoradzice, Raszowa Mała i Buczynka.

Korzystanie z komunikacji gminnej jest bezpłatne. Obecnie gminę Lubin obsługuje 9 linii kursujących w dni powszednie, soboty i niedziele.

Przez gminę Lubin przebiega droga krajowa nr 3 w ciągu drogi międzynarodowej E-65 (Świnoujście – Jakuszyce), z którą łączy się droga nr 371 prowadząca do przejścia granicznego w Lubawce. W odległości 25 km od miasta Lubina przebiega autostrada A4 łącząca przejście graniczne z Niemcami w Olszynie. Z autostradą A4 łączy się droga E40 prowadząca do przejścia granicznego w Zgorzelcu i w Jędrzychowicach.

Przez gminę biegnie również linia kolejowa relacji Legnica – Lubin – Rudna. Jest to linia zelektryfikowana, jednotorowa. Na terenie gminy są 3 stacje kolejowe: w Chróstniku, Gorzelinie oraz w Raszówce. Dane szczegółowe na temat infrastruktury technicznej w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2017 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	196,37
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	15 137
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	350
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	15 047
oczyszczalnie ścieków	

liczba oczyszczalni ścieków	8
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	15 047
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	133,448
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	7 626
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie (w km)	200,00
w tym długość dróg gminnych (w km)	61,00

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

Uzupełniając dane odnoszące się do infrastruktury technicznej, warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w gminie w ostatnich latach. Inwestycje te, poza sferą techniczną, obejmowały obszar edukacji, kultury oraz sportu i rekreacji.

Najważniejsze inwestycje zrealizowane w latach 2015-2017, to:

- budowa boiska sportowego (piłkarskiego) w miejscowości Szklary Górne,
- budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego (boiska do piłki nożnej, koszykówki, siatkówki, siłownia plenerowa, plac zabaw) w miejscowości Gorzyca,
- budowa boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni sztucznej w miejscowości Zimna Woda,
- budowa boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni sztucznej w miejscowości Chróstnik,
- budowa boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni sztucznej w miejscowości Moroszwice,
- budowa boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni sztucznej w miejscowości Gorzelin.

5. GOSPODARKA

Gmina Lubin jest gminą o charakterze rolniczo-przemysłowym. Podstawowymi gałęziami gospodarki są rolnictwo oraz działalność produkcyjno-usługowa, w tym eksploatacja surowców naturalnych. W północnej części gminy znajdują się złoża rudy miedzi, a w południowo-wschodniej węgiel brunatny.

Ponad połowę powierzchni gminy zajmują użytki rolne, wśród których dominują grunty orne oraz łąki i pastwiska. Udział gruntów szczególnie cennych, tj. w klasach I-III, nie jest duży (poniżej 30%); przeważają gleby średnie (IV klasy bonitacyjnej) oraz słabe (V i VI klasy). Dane dotyczące struktury gruntów w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	29 000
----------------------------------	--------

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	15 378
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	11 377
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	320

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy w latach 2015-2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej w gminie wg rejestru REGON w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba podmiotów w sektorze publicznym	30	31	b.d.
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	1 481	1 507	b.d.
liczba podmiotów ogółem	1 511	1 538	b.d.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2015-2016 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie wzrastała. Większość z nich działała w sektorze prywatnym, głównie były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Dominującymi branżami były handel i usługi w zakresie napraw, budownictwo, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, transport i gospodarka magazynowa oraz przetwórstwo przemysłowe.

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie zakreślają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat mieszkań w gminie Lubin, liczby izb mieszkalnych i powierzchni użytkowej mieszkań w latach 2015-2017. W tabeli wyodrębniono również dane na temat mieszkań komunalnych i socjalnych.

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba mieszkań komunalnych	72	70	67
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	3 857	3 780	3 547
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	b.d.	b.d.	b.d.
liczba mieszkań socjalnych	3	3	2
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	92	93	61
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	4	4	3

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

W analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach mieszkaniowych gminy nieznacznie malała (72 w 2015 r., 70 w 2016 r. i 67 w 2017 r.), malała również łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (3 857 m² w 2015 r., 3 780 m² w 2016 r., 3 547 m² w 2017 r.).

W latach 2015-2017 liczba mieszkań socjalnych będących w zasobach mieszkaniowych gminy utrzymywała się na również na porównywalnym poziomie (po 3 w latach 2015-2016 i 2 w 2017 r.), wahaniom ulegała łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (92 m² w 2015 r., 93 m² w 2016 r., 61 m² w 2017 r.) oraz liczba osób w nich mieszkających, odpowiednio: 4, 4 i 3.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Lubin tej formy pomocy udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	23	23	20
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	156	175	180
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	16 825	21 737	25 028

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W latach 2015-2016 decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy 23 rodzinom, a w 2017 r. 20 rodzinom. Z roku na rok wzrastała liczba przyznanych dodatków oraz wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (od 16 825 zł w 2015 r. do 25 082 zł w 2017 r.).

7. EDUKACJA I KULTURA

7.1. OŚWIATA I OPIEKA NAD DZIEĆMI

W roku szkolnym 2017/2018 w gminie Lubin funkcjonowały następujące placówki wychowania przedszkolnego i oświatowe:

- Szkoła Podstawowa w Krzeczynie Wielkim im. Marii Konopnickiej – Krzeczyn Wielki 9, 59-311 Lubin,
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Raszówce – ul. 1 Maja 10, 59-307 Raszkówka,
- Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Siedlcach – Siedlce 29, 59-300 Lubin,

- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Niemstowie – Niemstów 68, 59-323 Miłoradzice,
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Niemstowie, Szkoła Filialna w Osieku – ul. Św. Katarzyny 75A, 59-300 Lubin,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Szklarach Górnych, Szklary Górne 48, 59-335 Lubin,
- Przedszkole im. Jana Pawła II w Raszówce – ul. Kolejowa 2, 59-307 Raszówka,
- Gimnazjum w Lubinie, ul. Księcia Ludwika I Nr 3, 59-300 Lubin.

Szczegółowe dane na temat liczby dzieci i uczniów uczęszczających do ww. placówek oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

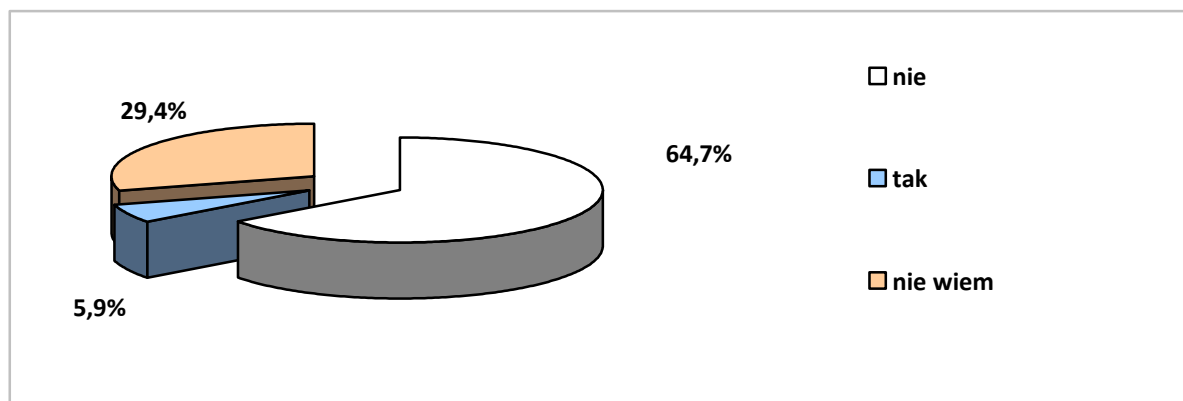
Tabela 9. Placówki wychowania przedszkolnego i oświatowe w gminie w roku szkolnym 2017/2018

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	8	346	25
w tym przedszkola	1	221	18
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	7	125	7
szkoły podstawowe	5	626	117
szkoły gimnazjalne	1	183	22

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły poznać opinie mieszkańców gminy na temat zaspokajania potrzeb w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 i opieki przedszkolnej, jakości oferty edukacyjnej szkół oraz atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie, a także istniejących deficytów w tych obszarach. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie gminy.

Wykres 1. Czy oferta opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie zaspokaja potrzeby mieszkańców?

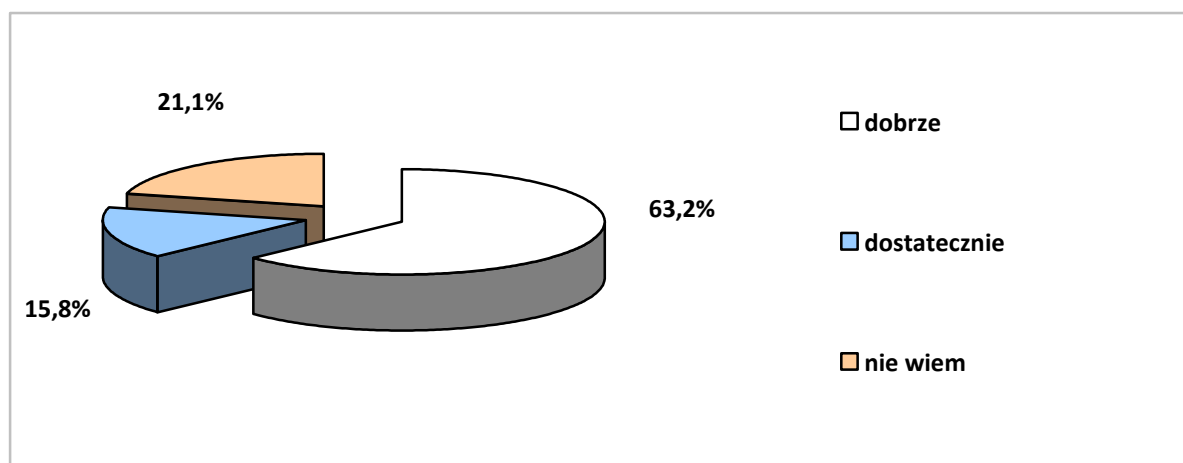

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Oferta opieki nad dziećmi do lat 3 została oceniona negatywnie. Według 64,7% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym zakresie nie są zaspokajane. Trudności z odpowiedzią na to pytanie miało 29,4% badanych. Pozytywnie oceniono natomiast ofertę opieki przedszkolnej w gminie. Prawie połowa badanych stwierdziła, że potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane.

Kolejny wykres ilustruje rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące jakości oferty edukacyjnej szkół w gminie.

Wykres 2. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (63,2%) dobrze oceniła ofertę edukacyjną szkół w gminie, a kolejne 15,8% respondentów oceniło ją dostatecznie. Zdania w tej sprawie nie miało 21,1% pytanych. Nikt z ankietowanych nie ocenił jej niedostatecznie.

Z kolei w odpowiedzi na pytanie o deficyty w zakresie placówek oświatowych, kół zainteresowań lub zajęć dydaktycznych czy wychowawczych, uczestnicy badania wskazywali przede wszystkim żłobki, świetlice środowiskowe, zajęcia pozalekcyjne i kółka zainteresowań (plastyczne, fotograficzne, muzyczne, teatralne, taneczne, nauka gry na instrumentach) oraz kluby dla dzieci i młodzieży. Ankietowani postulowali także rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej.

7.2. ŻYCIE KULTURALNE W GMINIE

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Ośrodek Kultury Gminy Lubin i Gminna Biblioteka Publiczna w Raszówce wraz z filiami w Szklarach Górnych, Miłoradzicach, Niemstowie, Chróstniku, Księginicach i Oborze oraz Punktem Bibliotecznym przy świetlicy wiejskiej w Zimnej Wodzie. Integralną częścią Ośrodka Kultury w Raszówce są świetlice wiejskie w miejscowościach: Buczynka, Bukowna, Składowice, Czerniec, Gorzelin,

Pieszków, Miłoradzice, Kłopotów, Gorzyca, Siedlce, Miłosna, Karczowiska, Lisiec, Raszowa, Wiercień, Ustronie i Miroszowice (na terenie gminy działają również świetlice OSP w Niemstowie, Zimnej Wodzie i Księginicach). Pod auspicjami Ośrodka Kultury w Raszówce działa kilkanaście zespołów artystycznych, w tym wokalne, taneczne, teatralne i kabaretowe, które swoimi występami promują gminę Lubin. Należą do nich m.in.: Zespół wokalny „Jarzębina” z Księginic, Zespół wokально-muzyczny „Iskra” i Zespół folklorystyczny „Lubin” z Krzeczyna Wielkiego, Zespół kabaretowy „Ale Baby” z Krzeczyna Małego, „Teatr Animi”, Zespół „Akolada” z Bukownej, Zespół folklorystyczny „Koniczynki” z Miłoradziec, Zespół folklorystyczny „Zachęta” z Zimnej Wody, Zespół „Idzie Grześ przez Wieś” z Zimnej Wody, Zespół wokalny „Leśne Echo” z Raszówki, Zespół wokalny „Swojska Nuta” z Bukownej, Zespół wokalny „Siedlecka Nuta” z Siedlec, Zespół wokalny „Lejdis” ze Składowic, „Teatr Kulturka” z Raszówki, „Teatr Dla Was” z Raszówki, Teatr „Aktów Cztery” z Bukownej oraz Zespół „Zdolni ludzie” z Zimnej Wody.

Dane na temat funkcjonujących w gminie placówek kulturalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Placówki kulturalne w gminie w 2017 roku

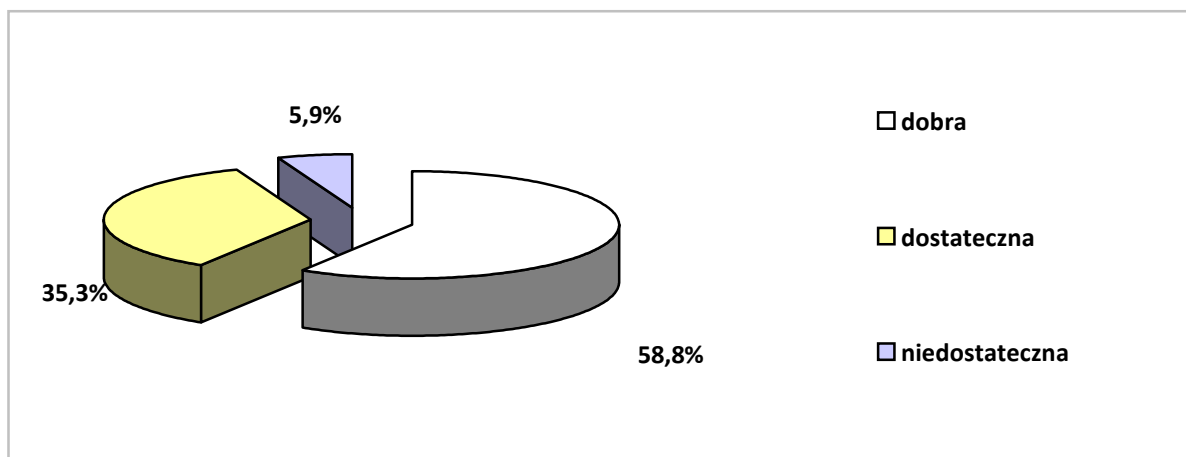
nazwa i adres placówki	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
Gminny Ośrodek Kultury w Raszówce, ul Kolejowa 4, 59-307 Raszówka	b.d.	13
Gminna Biblioteka Publiczna w Raszówce, ul. Kolejowa 2, 59-307 Raszówka	15 288	8
Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszówce – Miłoradzice		
Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszówce – Niemstów		
Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszówce – Chróstnik		
Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszówce – Księginice		
Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszówce – Obora		
Punkt Biblioteczny przy świetlicy wiejskiej w Zimnej Wodzie		

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

Do najważniejszych imprez organizowanych przez Ośrodek należą: Jasełka, spotkanie wielopokoleniowe „Tradycje Wielkanocne”, gminny konkurs „Najpiękniejsza pisanka wielkanocna”, konkurs piosenki obcojęzycznej, spotkania poetyckie „Nasz papier”, konkurs „Świat piosenki”, gminny konkurs kulinarny „Lato”, happening „Noc świętojańska”, „Sympatyczne spotkania seniorów”, konkurs pieśni patriotycznych, Przegląd form kabaretowych „uHaHa” oraz Festyn „Festiwal Kapusty i Pieroga”. W gminie organizowany jest także Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Świat pod Kyczerą”.

Na pytanie dotyczące atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie 58,8% respondentów odpowiedziało, że jest ona dobra, a kolejne 35,3% badanych przyznało, że jest dostateczna. Tylko 5,9% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Rozkład odpowiedzi na temat oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 3. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wskazując placówki kulturalne lub formy zajęć artystycznych, których w gminie brakuje, bądź do których dostęp jest utrudniony, ankietowani wymieniali kluby i miejsca spotkań dla młodzieży, zajęcia artystyczne rozwijające uzdolnienia (plastyczno-manualne, muzyczne, edukacyjno-kulturalne, kursy tańca), naukę gry w szachy oraz kino i teatr. Za równie ważne uznano zwiększenie dostępu do świetlic wiejskich, zatrudnienie animatorów kultury przy Gminnym Ośrodku Kultury.

8. OCHRONA ZDROWIA

Opiekę zdrowotną mieszkańcom gminy Lubin świadczą 2 wiejskie ośrodki zdrowia z 2 punktami lekarskimi. W gminie działa również 1 apteka. Dane szczegółowe na temat zakładów opieki zdrowotnej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Zakłady opieki zdrowotnej w gminie w 2017 roku

nazwa placówki	adres
Ośrodek Zdrowia w Raszówce	ul. 1-go Maja 12, 59-307 Raszówka
Ośrodek Zdrowia w Szklarach Górnych	Szklary Górne 51c, 59-314 Lubin
Punkt Lekarski w Siedlcach	Siedlce, 59-300 Lubin
Punkt Lekarski w Miłoradzicach	59-323 Miłoradzice

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

Najbliższy szpital – Miedziowe Centrum Zdrowia S.A. zlokalizowany jest w Lubinie. Funkcjonują w nim następujące oddziały: izba przyjęć, wewnętrzny, onkologiczny, okulistyczny, diabetologiczny, otolaryngologiczny, intensywnej terapii i anestezjologii, rehabilitacji kardiologicznej.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców ważna jest analiza danych będących w posiadaniu jednostek ochrony zdrowia. W odpowiedzi na przekazaną prośbę, dane takie przesłał Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodka Medycyny Pracy w Lubinie. W poniższych tabelach przedstawiono dane za 2017 r.

Tabela 12. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat w 2017 roku

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
nowotwory	1
niedokrwistość	1
choroby tarczycy	4
cukrzyca	3
niedożywienie	0
otyłość	0
zaburzenia odżywiania	0
upośledzenie umysłowe	0
padaczka	3
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	0
alergia – dychawica oskrzelowa	4
alergia pokarmowa	0
alergia skórna	0
zniekształcenie kręgosłupa	3
choroby układu moczowego	0
wady rozwojowe układu nerwowego	0
wady rozwojowe układu krążenia	1
inne wady rozwojowe	0
zaburzenia rozwoju fizycznego	0
zaburzenia rozwoju psychomotorycznego	0
trwałe uszkodzenia narządu ruchu	0
inne schorzenia	0

Dane: Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ośrodka Medycyny Pracy w Lubinie.

Tabela 13. Schorzenia ludności w wieku 19 lat i więcej w 2017 roku

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
nowotwory	274

choroby tarczycy		418
cukrzyca		676
niedokrwistość		75
choroby obwodowego układu nerwowego		645
choroby układu krążenia		2.781
w tym	przewlekła choroba reumatyczna	8
	choroba nadciśnieniowa	2.128
	choroby naczyń mózgowych	207
	niedokrwienne choroba serca (w tym przebyty zawał serca)	438
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa		312
przewlekłe choroby układu trawiennego		854
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej		1.888
pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej		20

Dane: Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ośrodka Medycyny Pracy w Lubinie.

W 2017 r. w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej OMP w Lubinie objęto opieką czynną ogółem 22 dzieci i młodzieży oraz 7 933 pacjentów w wieku 19 lat i więcej. W analizowanym roku u największej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono alergię – dychawicę oskrzelową i choroby tarczycy (po 4 osoby) oraz zniekształcenie kręgosłupa, cukrzycę i padaczkę (po 3 osoby). Dorośli z kolei najczęściej zmagali się z chorobami układu krążenia (2.781 osób), chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (1.888 osób) oraz chorobą nadciśnieniową (2.128 osób).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 14. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży w 2017 roku

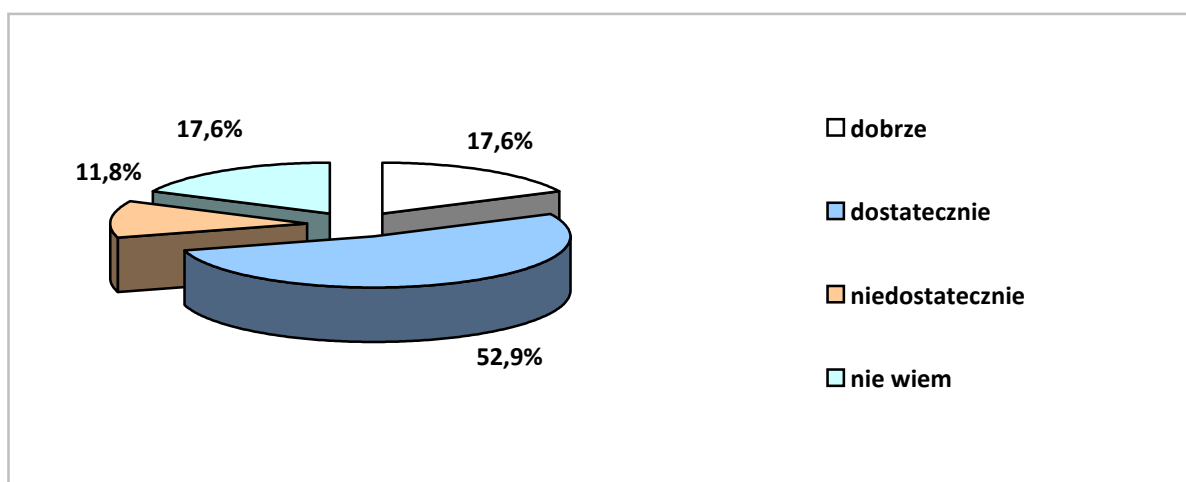
forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
lekarskie porady patronażowe oraz badania bilansowe, w tym przesiewowe niemowląt (dzieci podlegające badaniu)	1
lekarskie porady patronażowe oraz badania bilansowe, w tym przesiewowe niemowląt (dzieci zbadane)	2
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego (dzieci do lat 3)	2
wizyty patronażowe pielęgniarek i położnych (dzieci do 1. roku życia)	4
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	1
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	2

Dane: Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ośrodka Medycyny Pracy w Lubinie.

W 2017 r. lekarskim poradom patronażowym oraz badaniom bilansowym, w tym przesiewowym, podlegało 1 niemowlę. Poradami profilaktycznymi lekarza rodzinnego zostało objętych 2 dzieci do lat 3. Pielęgniarki i położne zrealizowały 4 wizyty patronażowe u dzieci do 1. roku życia, a 2 osoby zbadano zgodnie z programem badań profilaktycznych. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że są to dane z jednego ośrodka zdrowia, zatem nie można ich uznać za reprezentatywne dla gminy.

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Lubin dwa pytania pozwalające uzyskać opinie na temat jakości oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie oraz działań, jakie należałoby podjąć dla pełniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców w obszarze ochrony zdrowia. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi na pytanie o jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia ofertę gminy w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Oferta ochrony zdrowia w gminie została oceniona pozytywnie. Zdaniem 52,9% respondentów jest dostateczna, a według 17,6% badanych jest ona dobra. Jednocześnie 11,8% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Zdanie w tej sprawie nie miało 17,6% ankietowanych.

Uczestnicy badania wypowiedzieli się także w kwestii działań, jakie należałoby podjąć dla pełniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. Najczęściej postulowano zatrudnienie lekarzy specjalistów (szczególnie pediatry na pełen etat, kardiologa i stomatologa), zwiększenie liczby etatów lekarzy podstawowej opieki medycznej i pielęgniarek środowiskowych, a także zintensyfikowanie działań profilaktycznych oraz promujących zdrowy styl życia i odżywiania. Zwrócono również uwagę na objęcie osób starszych pomocą rehabilitacyjną.

9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Działalność w zakresie sportu i rekreacji prowadzona jest w gminie głównie w ramach klubów i sekcji sportowych. Należą do nich m.in.: Polonia Krzeczyn Wielki, Unia Miłoradzice, Iskra Księginice, Fortuna Obora, Platan Siedlce, Victoria Niemstów i Huzar Raszkówka oraz sekcje tenisa stołowego, piłki koszykowej, piłki siatkowej czy piłki nożnej halowej. Rozwój kultury fizycznej, amatorskiego ruchu sportowego i działalności rekreacyjnej możliwy jest dzięki nowym lub zmodernizowanym gminnym obiektom sportowym.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmuje się również działający na jej terenie Ludowy Uczniowski Klub Sportowy ECOREN Ziemia Lubińska.

Rozwój kultury fizycznej, amatorskiego ruchu sportowego i działalności rekreacyjnej możliwy jest w gminie dzięki nowym lub zmodernizowanym gminnym obiektom sportowym. Ogółem na jej terenie istnieje kilkadziesiąt takich obiektów, jest również blisko 30 placów zabaw i parków umożliwiających rekreację. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Obiekty sportowo-rekreacyjne, place zabaw i parki w gminie w 2017 roku

lp.	rodzaj obiektu	miejsce położenia
boiska sportowe		
1.	boiska gminne	Księginice
2.		Miłoradzice
3.		Wiercień
4.		Siedlce
5.		Raszkówka
6.		Krzeczyn Wielki
7.		Niemstów
8.		Obora
9.		Składowice
10.		Szklary Górne
11.		Gogołowice
12.		Czerniec
13.		Zimna Woda
	boisko wielofunkcyjne	Zimna Woda
14.	boisko gminne	Dąbrowa Górna
15.	boisko wielofunkcyjne	Gorzelin
16.	boiska gminne	Karczowiska
17.		Lisiec
18.		Osiek
19.		Pieszków
20.		Raszowa
21.		Ustronie
		Szklary Górnre
	boisko wielofunkcyjne	Miroszowice

	boisko wielofunkcyjne	Chróstnik
	kompleks boisk	Gorzyca
	boisko gminne	Kłopotów
boiska sportowe przy placówkach szkolnych oraz Gminnym Ośrodku Kultury		
22.		SP w Niemstowie
23.		SF w Osieku
24.		SP w Krzeczynie Wielkim
25.		SP w Szklarach Górnych
26.		SP w Raszówce
27.		Ośr. Kult. w Osieku
28.		Ośr. Kult. w Krzeczynie Małym
place zabaw		
1.		Bukowna, przy boisku
2.		Chróstnik, przy boisku
3.		Czerniec, przy boisku
4.		Dąbrowa Górna, przy boisku
5.		Gogołowice, przy świetlicy
6.		Gorzelin, przy boisku
7.		Gorzyca, przy świetlicy i OSP
8.		Karczowiska, przy boisku
9.		Kłopotów, przy świetlicy
10.		Księginice, przy blokach
11.		Lisiec, przy boisku
12.		Miłoradzice, przy przedszkolu
13.		Miłosna, przy świetlicy
14.		Niemstów, przy boisku asfaltowym
15.		Pieszków, przy boisku sportowym
16.		Raszowa, park zabytkowy
17.		Siedlce, park zabytkowy
18.		Składowice, przy domu dziecka
19.		Szklary Górne, przy ośrodku zdrowia
20.		Ustronie, przy boisku
21.		Zimna Woda, przy OSP i boisku
22.		Obora, przy świetlicy
23.		Krzeczyn Wielki, przy Szkole Podstawowej
24.		Krzeczyn Mały, przy świetlicy
25.		Gola, przy świetlicy
26.		Osiek, przy świetlicy i przy szkole
27.		Raszówka, przy przedszkolu
28.		Wiercień, przy świetlicy
parki		
1.		Ustronie
2.		Gorzyca
3.		Zimna Woda
4.		Składowice
5.		Niemstów
6.		Miłoradzice
7.		Księginice
8.		Bukowna
9.		Chróstnik
10.		Raszowa
11.		Siedlce

12.	Krzeczyn Wielki
13.	Krzeczyn Mały
14.	Obora
15.	Gorzelin
16.	Szklary Górne
17.	Czerniec
18.	Lisiec

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

Gmina Lubin położona jest głównie na Wysoczyźnie Lubińskiej, jedynie jej północny skraj obejmują Wzgórza Polkowickie. Znajduje to odzwierciedlenie w strukturze rzeźby terenu – przeważają płaszczyzny z niewielkimi wzniesieniami w części północnej. Rzeźba terenu wpływa z kolei na stosunki wodne – gmina leży w obszarze wododziałowym; przepływające przez jej obszar cieką (do głównych należą rzeki Zimnica, Czarna Woda, Zielonica, Baczyna oraz potoki Kaczorek, Księginicka Struga, Dębniak i Młynówka) spływają w różnych kierunkach do Odry, Bobru i Kaczawy.

Gmina jest atrakcyjna pod względem turystycznym, tak ze względu na walory przyrodnicze, jak i istniejące zabytki. Na jej terenie znajduje się rezerwat przyrody „Zimna Woda”, obszar chronionego krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”, 18 parków krajobrazowych i liczne pomniki przyrody.

Rezerwat przyrody „Zimna Woda” zajmuje powierzchnię 60 ha i stanowi wschodnią odnogę Borów Dolnośląskich – jednego z większych kompleksów leśnych Europy. W jego obrębie ochroną objęte są lasy grądowe z licznymi drzewami pomnikowymi oraz stanowiska wielu gatunków roślin chronionych oraz gatunków górskich zaaklimatyzowanych na stanowiskach niżowych. W rezerwacie można spotkać m.in. storczyka plamistego, wawrzynka wilcze łyko, a także bociana czarnego, stonkę czy dzięcioła średniego. Ze względu na unikalne walory przyrodnicze rezerwatu, gmina zainicjowała działania zmierzające do jego wpisania na listę obszarów chronionych NATURA 2000 pod nazwą „Źródlika koło Zimnej Wody”.

Znajdujący się w południowo-zachodniej części gminy obszar chronionego krajobrazu „Dolina Czarnej Wody” zajmuje z kolei powierzchnię 103 km² i obejmuje lasy mieszane z bogato rozwiniętą siecią rzek, strumyków i potoków. Na jego terenie zobaczyć można wiele gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla terenów podmokłych.

Parki krajobrazowe w gminie zlokalizowane są natomiast w miejscowościach: Bukowna, Chróstnik, Czerniec, Gorzelin, Gorzyca, Krzeczyn Mały, Krzeczyn Wielki, Księginice, Lisiec, Miłoradzice, Niemstów, Obora, Raszowa, Siedlce, Składowice, Szklary Górne, Ustronie i Zimna Woda.

Indywidualną ochroną w formie pomników przyrody objęte są w gminie 22 drzewa. Do najciekawszych z nich należą: wiąz szypułkowy o obwodzie 560 cm w parku podworskim w Gorzycy, dąb szypułkowy o obwodzie 635 cm w Miłoradzicach w parku podworskim oraz grupa drzew o obwodzie 425-645 w parku podworskim w Składowicach. Godne uwagi są również stawy hodowlane w okolicach Raszowej Małej, gdzie można zaobserwować czaple białe i siwe, kormorany, błotniaki stawowe, a w okresie przelotów gęsi zbożowe. W dolinie rzeki Zimnica można z kolei często spotkać pięknie ubarwionego zimorodka, natomiast w przejrzystych borach można zobaczyć sóweczkę – najmniejszą polską sowę.

W celu przybliżenia walorów przyrodniczych i kulturowych gminy jej mieszkańcom oraz przyjezdnym przez jej teren przebiega dobrze rozwinięta sieć szlaków pieszych i rowerowych. Jest również utworzona w 2006 roku przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Gogołowice ścieżka przyrodnicza „Gogołowice”. Ma ona długość ok. 1 km i pozwala na edukację ekologiczną zorganizowanych wycieczek szkolnych i indywidualnych turystów, którzy mogą zapoznawać się z bogatą florą i fauną regionu oraz ekosystemem stawu wiejskiego. W gminie istnieje również kilka nieoznakowanych ścieżek dydaktycznych. Należą do nich: Ścieżka Krzeczyn Wielki – Chróstnik – Rezerwat „Zimowa Woda”, Ścieżka Raszowa – Raszowa Mała – Buczynka – Miłoradzice i Ścieżka Siedlce – Księginice – Składowice.

Na terenie gminy Lubin znajdują się także cenne obiekty dziedzictwa kulturowego, do których należą m.in. obiekty sakralne – kościoły oraz dawne założenia rezydencjonalne. Najcenniejszymi spośród nich są:

- kościół parafialny pw. Matki Bożej Bolesnej w Chróstniku z 1715 roku (przebudowany w XIX wieku) wraz z przykościelnym cmentarzem założonym w XIV wieku,
- pozostałości zespołu pałacowego w Chróstniku; pałac wybudowany w latach 1723-1728, oficyny z przełomu XIX i XX wieku, most na fosie przypałacowej jest z przełomu XVIII i XIX wieku oraz park pałacowy,
- pałac w Szklarach Górnych z XVIII wieku,
- kościół pw. św. Katarzyny w Gogołowicach z końca XIV wieku wraz z cmentarzem z tego okresu oraz dwór z 1 połowy XIX wieku,
- osada kultury łużyckiej w Kłopotowie wraz z cmentarzyskiem ciałopalnym,
- liczne cmentarzyska kultury łużyckiej,
- pałac w Krzeczynie Małym z XVIII wieku wraz z parkiem przypałacowym,
- kościół pw. św. Marii Dominiki Mazzarello w Krzeczynie Wielkim,

- zespół pałacowy z XVIII wieku wraz z parkiem w Krzeczynie Wielkim,
- pałac z 1 połowy XIX wieku w Księginicach,
- pałac i park krajobrazowy z XIX wieku w miejscowości Liścu,
- zespół dworski w Oborze; dwór z XVIII wieku oraz budynki gospodarcze z XIX wieku,
- liczne parki krajobrazowe zlokalizowane na terenie gminy,
- zespół pałacowy w Raszowej Małej z końca XIX wieku,
- kościół, dzwonnica oraz przykościelny cmentarz z XIV wieku w Siedlcach, zachowane ruiny pałacu z XVIII wieku,
- pałac Jonstona z XVII wieku w Składowicach.

Warto również odnotować, że przez teren gminy przebiega prowadzący do Santiago de Compostela szlak św. Jakuba Starszego. Na jego trasie, na obszarze gminy znajdują się: kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła w Siedlcach, kościół pw. MB. Wspomożenia Wiernych w Czerńcu, kościół pw. Św. Dominiki Mazzarello w Krzeczynie Wielkim oraz kościół pw. św. Józefa Robotnika w Gorzycy.

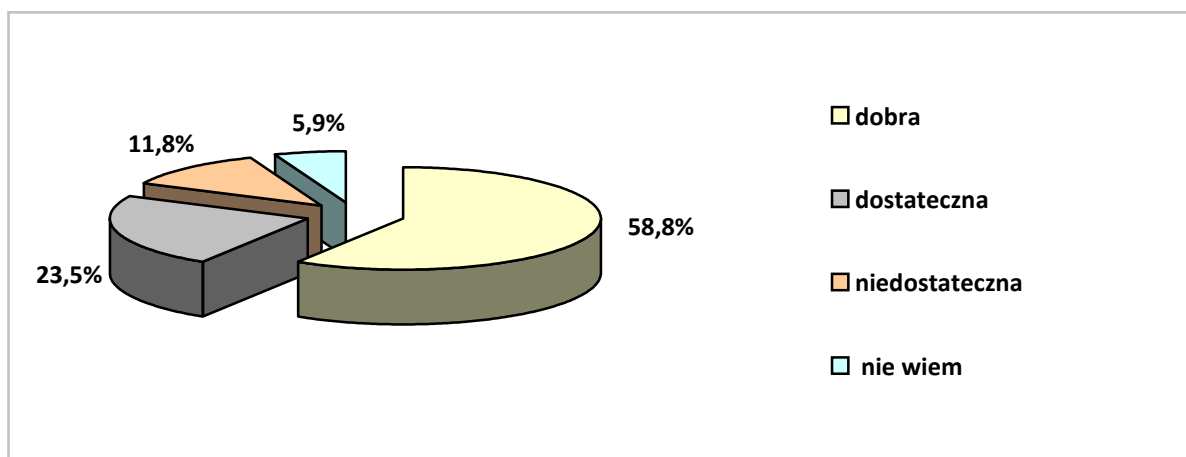
W gminie Lubin znajdują się obiekty zakwaterowania zbiorowego, które dysponują miejscami noclegowymi. Jest również kilka punktów świadczących usługi gastronomiczne. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Obiekty noclegowe i gastronomiczne w gminie w 2017 roku

nazwa	adres
Hotel Restauracja „Chata Karczowiska”	Karczowiska 4, 59-323 Miłoradzice
Gospodarstwo agroturystyczne „Bigo” Centrum Rekreacji i Sportu „Szkutnik”	Kłopotów 12, 59-300 Lubin Obora, ul. Lubińska 36, 59-335 Lubin
Gospodarstwo agroturystyczne „Czarna Sosna”	Krzeczyn Mały 1a, 59-311 Lubin
Pizzeria Mamma Mia Restauracja Bar „Bagienko”	Osiek, Śląska 1 Raszówka
Restauracja HA-NOI	Gogołowice 47
Restauracja Tawerna	Obora, ul. Lubińska 77, 59-335 Lubin

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy Lubin o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Jaka jest wg Pani/Pana oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość respondentów (58,8%) uznała ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji za dobrą, a kolejne 23,5% badanych określiło ją jako dostateczną. Jednocześnie 11,8% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Opinii w tej kwestii nie wyraziło 5,9% pytanych.

Odpowiadając na pytanie o działania, przedsięwzięcia lub inwestycje dostosowujące ofertę w zakresie sportu i rekreacji do potrzeb mieszkańców gminy, badani najczęściej wymieniali modernizację i rozbudowę istniejących obiektów, wytyczanie ścieżek rowerowych oraz budowę placów zabaw i basenu. Za równie istotne uznano promowanie aktywnego stylu życia wśród mieszkańców gminy.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Gmina Lubin to rejon działalności Komendy Powiatowej Policji w Lubinie. Według przedstawionych danych w 2016 r. na terenie gminy Lubin odnotowano ogółem 152 przestępstwa, w tym stwierdzono 4 czyny popełnione przez osoby nieletnie. W 2017 r. liczba odnotowanych czynów karalnych wzrosła o 5 – do 157 przestępstw, w tym 1 czyn popełniony przez osoby nieletnie. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały kradzieże z włamaniem, kradzieże cudzej rzeczy oraz uszkodzenie rzeczy.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lubinie przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskich Kart”. W latach 2015-2017 ich liczba, co budzi niepokój, stale rosła – z 35 w 2015 r. do 65 w 2017 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

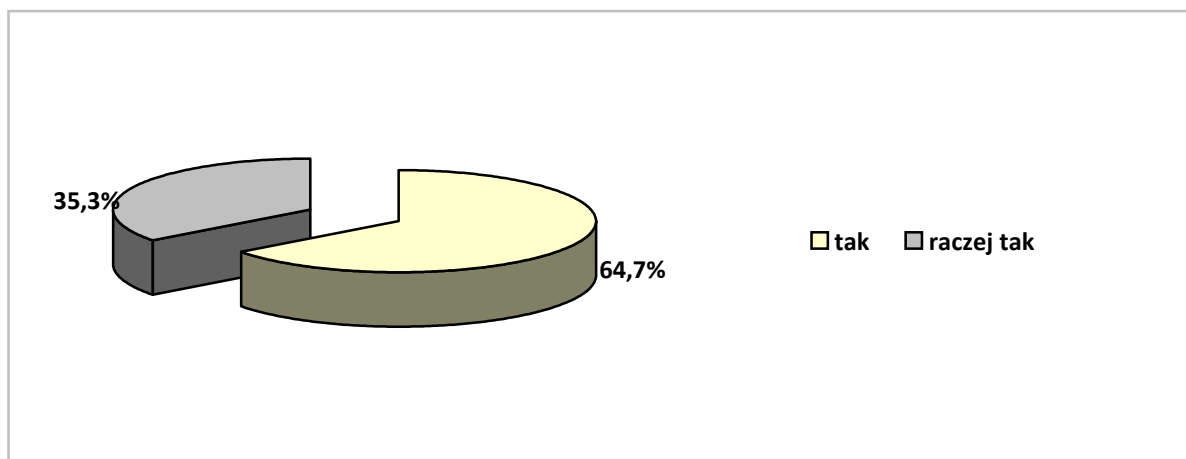
Tabela 17. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2015-2017

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2015	37	35
2016	56	50
2017	73	65

Dane Komendy Powiatowej Policji w Lubinie i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Według danych II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Lubinie kuratorzy prowadzili nadzory w 2017 r. w sprawach opiekuńczych – 41 spraw (w tym objętych nadzorem osób dorosłych – 48 i małoletnich – 60) i w sprawach nieletnich - 15 spraw. Natomiast w III Zespole Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych prowadzonych było 15 spraw, co jest równoznaczne z objęciem dozorem kuratora sądowego 15 osób dorosłych, z uwagi na występującą przemoc w rodzinie, a także problemy alkoholowe.

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Lubin pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wszyscy ankietowani stwierdzili, że w miejscu zamieszkania czują się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. W odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć w gminie w celu poprawy stanu bezpieczeństwa, ankietowani postulowali zwiększenie liczby patroli policyjnych (szczególnie w godzinach wieczornych), lepszy kontakt mieszkańców z dzielnicowym, budowę monitoringu.

Z kolei dla poprawy stanu bezpieczeństwa na drodze respondenci najczęściej wskazywali konieczność modernizacji nawierzchni dróg, budowę chodników, modernizację oświetlenia, a także rozszerzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na drodze i używania odbłasków oraz prowadzenia kampanii informacyjnych na temat zasad poruszania się w ruchu drogowym.

11. POMOC SPOŁECZNA

W zakres pomocy społecznej wchodzi zadania określone w ustawie o pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Z końcem 2017 r. kadre GOPS-u stanowiły 33 osoby. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 18. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2017 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	0
pracownicy socjalni	8	0
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	10	2
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	0
pozostali pracownicy	13	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2017 r. w gminie

Lubin wskaźnik ten został spełniony. W 2017 r. na jednego pracownika socjalnego przypadło 1892 mieszkańców gminy Lubin.

Tabela 19. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2017 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	8	
	wyższe niekierunkowe	0	0	
	średnie kierunkowe	0	0	
	średnie niekierunkowe	0	0	
	zawodowe i niższe	0	0	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	1
		w trakcie realizacji	0	0
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	0	3
		w trakcie realizacji	0	0
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	0	0
		w trakcie realizacji	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Z końcem 2017 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik i ośmiu pracowników socjalnych. Dodatkowo kierownik i jeden pracownik socjalny mieli ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ponadto trzech pracowników socjalnych posiadało I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe. W analizowanym okresie od października 2015 r. do końca września 2017 r. kryterium to było ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Od 1 października 2015 r. kryteria dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej wynoszą odpowiednio: 634 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 514 zł na osobę w rodzinie.

Odrębne kryterium dochodowe obowiązuje przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych. Od listopada 2012 r. do końca października 2015 r. w odniesieniu do dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się kryterium to zostało ustalone na poziomie 539 zł, a gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem

o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności – 623 zł. Od 1 listopada 2015 r. wzrosły kryteria właściwe dla przyznawania świadczeń rodzinnych i dodatków im towarzyszących. Dochód na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie może przekraczać 674 zł, a jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, to wówczas kryterium dla tego rodzaju świadczeń wynosi 764 zł.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2015-2017.

Tabela 20. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2015-2017

wielkość wydatków (w zł)	2015	2016	2017
ogółem	5 111 077	12 284 091	14 692 425
w tym na świadczenia pomocy społecznej	683 847	738 715	770 113
w tym na świadczenia rodzinne	2 551 985	3 214 474	3 298 349
na zadania własne gminy	2 535 001	2 651 357	2 637 742
na zadania zlecone gminie	2 576 076	9 632 734	12 054 683

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W analizowanym okresie środki finansowe przeznaczone przez gminę na pomoc mieszkańcom rosły (od 5 111 077 zł w 2015 r. do 14 692 425 zł w 2017 r.). W latach 2015-2017 dominującą pozycję wśród wydatków stanowiły kwoty przeznaczone na realizację świadczeń rodzinnych. W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono na udzielanie świadczeń pomocy społecznej, głównie w formie zasiłków stałych, celowych, posiłku, oraz zasiłków okresowych. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2015-2017.

Tabela 21. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	297	283	266
liczba rodzin	211	204	205
liczba osób w rodzinach	526	461	431
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	3,58%	3,10%	2,85%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2015-2017 zmniejszała się z roku na rok i wyniosła w ostatnim roku analizy 431 osób. Analogicznie wyglądała sytuacja, jeśli chodzi o udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy,

w 2017 r. odsetek ten zmniejszył się do 2,85%. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2017 r.

Tabela 22. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2017 r.

grupy wiekowe	liczba osób
0-13 lat	57
13-18 lat	11
19-60 lat kobiety	54
19-65 lat mężczyźni	58
pow. 60 lat kobiety	26
pow. 60 lat mężczyźni	12

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Tabela 23. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2017 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób
pracuje	21
pracuje dorywczo	14
nie pracuje	28
studiuje	0
uczy się	1
na rencie	35
na emeryturze	18
na zasiłku dla bezrobotnych	2
bezrobotny bez prawa do zasiłku	8

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2017 r. wykazała, że największą grupę stanowili mężczyźni w wieku 19-65 lat (58 osób), następnie osoby w wieku 0-13 lat (57 osób) oraz kobiety w wieku 19-60 lat (54 osoby). Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w gminie według aktywności zawodowej, najliczniejszą grupę w 2017 r. stanowiły osoby na rencie (35 osób), drugą pod względem liczebności grupą beneficjentów były osoby niepracujące (28 osób), trzecią grupę stanowiły osoby pracujące (21 osób), czwartą natomiast stanowili emeryci (18 osób).

Najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w 2017 r. stanowiły rodziny ubogie, często zmagające się z bezrobociem. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania

w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2015-2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2015-2017

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
ubóstwo	142	135	120	345	321	279
bezdomność	15	17	8	20	18	8
potrzeba ochrony macierzyństwa	20	1	3	109	8	12
bezrobocie	46	41	31	133	121	85
niepełnosprawność	107	90	109	174	143	177
długotrwała lub ciężka choroba	72	77	77	132	145	128
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	33	40	47	138	158	167
^{w tym} rodziny niepełne	27	22	17	79	73	52
^{w tym} rodziny wielodzietne	15	17	11	91	95	69
przemoc w rodzinie	8	16	10	20	57	28
alkoholizm	34	39	39	56	56	63
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	3	1	3	3	1
zdarzenie losowe	2	0	7	5	0	13

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W latach 2015-2017 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS-u z tego powodu zmniejszała się (do 120 rodzin w 2017 r.). Drugą przyczyną udzielania pomocy była niepełnosprawność. Liczba rodzin objętych wsparciem Ośrodka z tego powodu ulegała wahaniom (ze 107 rodzin w 2015 r., poprzez 90 rodzin w 2016 r. do 109 rodzin w 2017 r.).

Bardzo istotnymi przyczynami świadczenia pomocy społecznej w gminie była też długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. Stosunkowo częstymi przyczynami przyznawania pomocy była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm. Znacznie rzadziej GOPS udzielał pomocy z takich powodów jak: bezdomność, przemoc w rodzinie, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego i zdarzenie losowe.

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez GOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane w tym zakresie za lata 2015-2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2015-2017

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
pieniężna	162	152	129	142	144	123	317	249	215
rzeczowa	177	168	128	120	101	119	298	249	269
praca socjalna	X	X	X	524	527	491	1.252	1.237	1.122
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	64	97	52	157	250	112
schronienie	5	5	4	3	3	4	7	5	4
usługi opiekuńcze	38	35	37	38	35	35	44	36	38
specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	4	5	3	4	5	3	11	23
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	11	11	11	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W latach 2015-2017 najważniejszą formę wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy stanowiła praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. W latach 2015-2017 liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, malała z roku na rok (1.252 osoby w rodzinach w 2015 r., 1.237 osób w rodzinach w 2016 r., 1.122 osoby w rodzinach w 2017 r.). Bardzo ważną formą wsparcia udzielonego mieszkańcom była malejąca z roku na rok pomoc finansowa, którą objęto 317 osób w rodzinach w 2015 r., 249 osób w 2016 r. i 215 osób w rodzinach w 2017 r. Istotną formą wsparcia beneficjentów była także pomoc rzeczowa, która w analizowanym okresie systematycznie się zmniejszała (298 osób w rodzinach w 2015 r., 249 w 2016 r. i 269 osób w rodzinach w 2017 r. Była ona świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków. Wśród form wsparcia świadczonego przez GOPS znalazło się także udzielanie schronienia.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej był kontrakt socjalny. W latach 2015-2017 zawarto odpowiednio 17, 30 i 24 takie kontrakty.

Osoby niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. W analizowanym okresie Ośrodek ponosił odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej za odpowiednio: 11, 11 i 12 osób.

Dane na temat liczby skierowań do DPS-ów oraz liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 26. Skierowania i pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-ów	1	2	2
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ach	11	11	12

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Rodzinom borykającym się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego przyznawana jest pomoc asystenta rodziny. W całym analizowanym okresie zatrudniano dwóch asystentów rodziny, którzy sprawowali pieczę nad odpowiednio 13, 12 i 11 rodzinami dysfunkcyjnymi.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie przyznawał mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 27. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	1 902 646	2 851 962	2 307 189
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	11 205	16 190	12 140

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Tabela 28. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2015-2017

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń			wartość przyznanych świadczeń (zł)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
zasiłek rodzinny	4 152	5 031	5 187	421 530	563 357	607 348
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	24	27	20	24 000	27 000	20 000
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	63	100	88	23 946	39 446	34 262
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	282	253	231	50 120	47 109	45 063
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia	286	297	308	22 620	28 790	32 680

i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego						
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	260	311	299	26 000	31 100	29 775
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	631	580	515	33 071	37 294	35 799
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	806	768	690	65 790	69 670	65 550
zasiłek pielęgnacyjny	4 193	4 084	4 217	641 529	624 852	642 201
świadczenie pielęgnacyjne	442	4 665	512	528 040	1 301 344	718 511
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	66	82	73	66 000	82 000	73 000

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W latach 2015-2017 wartość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych wahała się (1 902 646 zł w 2015 r., 2 851 962 zł w 2016 r., 2 307 189 zł w 2017 r.). Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z każdym rokiem wzrastała, najwyższy poziom osiągając w 2017 r. – 5 187 świadczenia. Istotne formy wsparcia stanowiły również zasiłki pielęgnacyjne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka, a także świadczenia pielęgnacyjne.

Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie realizował Program Rodzina 500+.

Tabela 29. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2017 r.

	2017
liczba świadczeń wychowawczych należnych (w sumie w 2017 r.)	17 222
^{w tym} na pierwsze dziecko (w sumie w 2017 r.)	17 222
liczba świadczeń wychowawczych należnych (w grudniu 2017 r.)	1 422
^{w tym} na pierwsze dziecko (w grudniu w 2017 r.)	1 422
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia (w grudniu 2017 r.)	1 124
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie) w 2017 r.	8 590 948,50

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W ramach Programu Rodzina 500+ GOPS przyznał mieszkańcom gminy w 2017 r. w sumie 17 222 świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 8 590 948,50 zł.

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2015-2017 mieszkańcom gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	70	58	52
liczba przyznanych świadczeń	917	808	685
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	355 059	316 452	269 762

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2015-2017 GOPS wypłacał mieszkańcom gminy, zmniejszała się z roku na rok (z 355 059 zł w 2015 r. do 269 762 w 2017 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie wykonuje ponadto zadania wynikające również z innych aktów prawnych, jak z: ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawy o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o karcie dużej rodziny, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie na terenie gminy funkcjonuje 7 świetlic socjoterapeutycznych.

W 2017 r. mieszkańcy gminy Lubin korzystali również z oferty jednostek wsparcia działających poza gminą. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat osób objętych przez nie wsparciem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2017 roku

nazwa i adres instytucji	kategoria klienta oraz liczba osób objętych wsparciem w jednostkach
Stowarzyszenie „Wiosna” – Szlachetna Paczka Biuro Kraków, ul. Joselewicza 21, 31-091 Kraków	osoby starsze – 2; rodziny – 10

Związek Emerytów i Rencistów w Lubinie – Program Operacyjny „Pomoc żywnościowa na lata 2014-2020”	osoby spełniające kryterium dochodowe do pomocy społecznej lub programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 75
Schronisko dla bezdomnych mężczyzn, ul. Parkowa 1, 59-300 Lubin	osoby bezdomne – 3
Fundacja „Eudajmonia”, ul. Borówkowa 5a, 59-101 Polkowice	osoby niepełnosprawne z ustalonym umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz kobiety – 23

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Mieszkańców gminy Lubin obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lubinie. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Lubinie w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 32. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	3	9	3
liczba dzieci z gminy adoptowanych	2	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	1	1	2
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	56	52	56
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	17	20	19
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	35	33	31
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	1	1	1
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	6	11	13

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie.

Z danych przedstawionych przez PCPR w Lubinie wynika, że w analizowanym okresie do adopcji zgłoszono odpowiednio: 3, 9 i 3 dzieci. W rodzinach zastępczych umieszczono 1 dziecko w latach 2015-2016 i 2 dzieci w 2017 r. W rozpatrywanym okresie w rodzinach zastępczych przebywało każdego roku odpowiednio: 17, 20 i 19 dzieci z gminy Lubin. W latach 2015-2017 jedna rodzina zastępcza obejmowała opieką dzieci z terenu gminy. Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze, to w analizowanym okresie umieszczono tam 56 dzieci w 2015 r. i 2017 r. oraz 52 dzieci w 2016 r., natomiast przebywało w nich odpowiednio: 35, 33 i 31 dzieci z gminy. Warto dodać, iż w latach 2015-2017 r. usamodzielniono 6, 11 i 13 pochodzących z gminy Lubin wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

12. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju. W 2017 r. na terenie gminy Lubin funkcjonowały 32 organizacje pozarządowe. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego (Roczny program współpracy Gminy Lubin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowania działalności statutowej, a także doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 33. Organizacje pozarządowe w gminie w 2017 roku

lp.	nazwa	adres	telefon
1.	Agulla Bianca – Polskie Stowarzyszenie Kibiców Realu Madryt	Różana 3, Osiek, 59-300 Lubin	696 179 607
2.	Automobilklub „Zagłębie Miedziowe” Lubin	Chróstnik 61 blok. 1, 59-311 Lubin	(76) 844 80 61
3.	Fundacja Sportowa „Mustang”	Niemstów 40, 59-323 Niemstów	
4.	Gminny Klub Sportowy „Transportowiec”	Grabowa 6 lok. 1 59-300 Lubin	(76) 842 74 13
5.	Klub Sportowy „Unia” Szklary Górne	Szklary Górne, 59-335 Szklary Górne	691 788 171
6.	Lubińska Grupa Pletwonurkowa	Lubińska 76, 59-335 Obora	604 798 331
7.	Lubiński Klub Jeździecki „Tarpan” w Krzeczynie Wielkim	Krzeczyn Wielki 11, 59-311 Krzeczyn Wielki	(76) 840 87 01
8.	Lubiński Klub Olimpijczyka	Górzycza 49b, 59-311 Górzycza	(76) 840 89 35
9.	Lubińskie Stowarzyszenie Motocrossu „Bry-Tech Racing”	Chróstnik 54, 59-311 Chróstnik	787 585 570
10.	Ludowy Klub Sportowy „Huzar” Raszkówka	Odzyskana 34, 59-307 Raszkówka	(76) 844 83 62
11.	Ludowy Klub Sportowy „Iskra” w Księgonicach	Kamienna 34 59-300 Lubin	(76) 840 84 09
12.	Ludowy Klub Sportowy „Platan”	Siedlce 26, 59-300 Lubin	(76) 844 92 88
13.	Ludowy Klub Sportowy „Victoria” Niemstów	Niemstów 9, 59-322 Miloradzice	607 335 928
14.	Ludowy Klub Sportowy „Unia” Miloradzice	Miloradzice 67, 59-323 Miloradzice	(76) B44 86 02
15.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy LUKS Ziemia Lubińska	Czerniec 1a 59-300 Czerniec	
16.	Ludowy Związek Sportowy Szkolnego Kola	Macieja Rataja 1,	(76) 844 81 33

	Sportowego w Raszówce	59-307 Raszówka	
17.	Ochotnicza Straż Pożarna w Czerńcu	Czerniec 6, 59-300 Czerniec	(76) 841 88 74
18.	Ochotnicza Straż Pożarna w Górzycy	Górzycza 36, 59-311 Górzycza	(76) 840 87 07
19.	Ochotnicza Straż Pożarna w Krzeczynie Wielkim	Krzeczyn Wielki 32b, 59-311 Krzeczyn Wielki	(76) 840 87 92
20.	Ochotnicza Straż Pożarna w Księginicach	Księginice 31, 59-300 Księginice	(76) 840 84 09
21.	Ochotnicza Straż Pożarna w Niemstowie	Niemstów 81, 59-323 Niemstów	(76) 84188 01
22.	Ochotnicza Straż Pożarna w Raszówce	Juliana Marchlewskiego 4, 59-307 Raszówka	609 272 548
23.	Ochotnicza Straż Pożarna w Szklarach Górnych	Szklary Górne 24, 59-300 Szklary Górne	(76) 844 84 74
24.	Ochotnicza Straż Pożarna w Raszowej	Raszowa 28 Miłoradzice	
25.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zimnej Wodzie	Zimna Woda 13, 59-307 Raszówka	(76) 84189 02
26.	Stowarzyszenie „Bukowna – Wczoraj, Dziś, Jutro”	Bukowna 5, 59-323 Bukowna	(76) 84190 70
27.	Stowarzyszenie „Pro Humanitatis”	Szklary Górne 51c, 59-300 Szklary Górne	(76) 849 73 00
28.	Stowarzyszenie Edukacja Chróstnik	Chróstnik 60, 59-311 Chróstnik	(76) 849 72 90
29.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Gogolowice	Gogolowice 21, 59-323 Gogolowice	(76) 84100 23
30.	Stowarzyszenie Sportowe Ludowy Klub Sportowy „Fortuna Obora”	Lubińska 60, 59-335 Obora	(76) 846 74 04
31.	Stowarzyszenie Wiejskie - Dialog, Rozwój, Ekologia	Pieszków 1a, 59-323 Pieszków	(76) 749 68 65
32.	Zespół Folklorystyczny „Lubin”	Krzeczyn Wielki 18, 59-311 Krzeczyn Wielki	(76) 840 86 51

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

Uczestnicy badania ankietowego wskazywali także organizacje pozarządowe, których w gminie brakuje, a które mogłyby integrować, aktywizować lokalną społeczność lub przyczyniać się do łagodzenia bądź rozwiązywania lokalnych problemów. W pierwszej kolejności wymieniono kluby i stowarzyszenia dla seniorów oraz organizacje zajmujące się problemami osób starszych, stowarzyszenia AA, socjalne organizacje pozarządowe, a także fundacje zajmujące się włączaniem w życie społeczne osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz organizacje propagujące działalność i rozwój wolontariatu.

W 2017 r. w gminie Lubin funkcjonowało 9 parafii Kościoła rzymskokatolickiego i 1 parafia Kościoła prawosławnego. Dane na ich temat zawiera poniższa tabela.

Tabela 34. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego i prawosławnego w gminie w 2017 roku

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia Matki Bożej Bolesnej	Chróstnik 86a, 59-311 Lubin
2.	Parafia Świętej Trójcy	Miłoradzice 42, 59-323 Miłoradzice
3.	Parafia Chrystusa Króla	Osiek, ul. Św. Katarzyny 73a, 59-300 Lubin
4.	Parafia Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny	ul. 1 Maja 8a, 59-307 Raszkówka,
5.	Parafia św. Michała Archanioła w Siedlcach	Czerniec 22, 59-300 Lubin
6.	Parafia św. Piotra i Pawła	Szklary Górne 40, 59-335 Lubin
7.	Parafia Trójcy Świętej	Zimna Woda 57, 59-323 Miłoradzice
8.	Parafia Prawosławna pw. Zaśnięcia Przenajświętszej Bogarodzicy	Zimna Woda 54, 59-323 Miłoradzice
9.	Parafia w Brunowie	Brunów 56, 59-140 Chocianów (Gorzycyca)
10.	Parafia w Mlecznej	Mleczno 6, 59-305 Rudna (Składowice, Dąbrowa Górna)

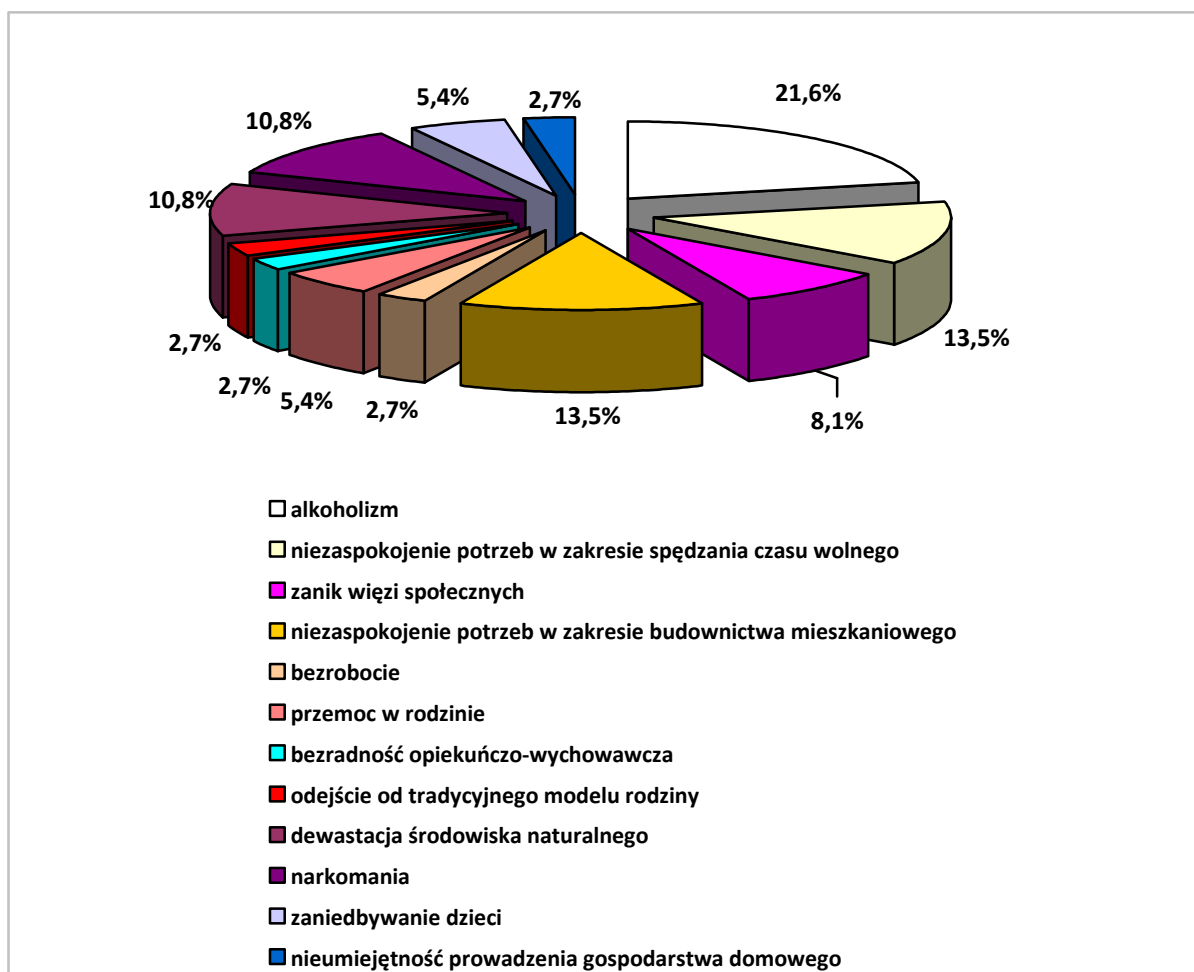
Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W ramach diagnozy problemów społecznych Gminy Lubin oraz określenia stopnia ich natężenia zostały przeprowadzone badania przy zastosowaniu ankiety rozesyłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. radnych, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, Policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy. W badaniu ankietowym wzięło udział 17 respondentów. Grupa badawcza nie była grupą reprezentatywną. W badaniu mogła wziąć udział każda osoba zainteresowana podzieleniem się opinią w zakresie określonym przez ankietę.

Uczestników badania poproszono na wstępie o wskazanie problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie. Respondenci mieli możliwość dokonania wielokrotnego wyboru odpowiedzi. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

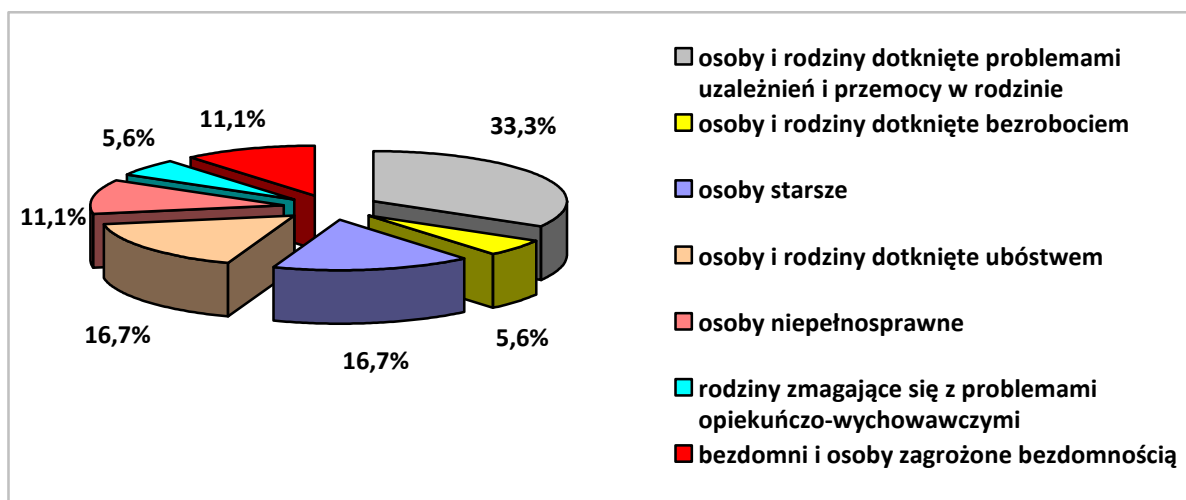

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wśród problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wymieniali alkoholizm (21,6%), niezaspokojenie potrzeb w zakresie spędzania czasu wolnego i niezaspokojenie potrzeb w zakresie budownictwa mieszkaniowego (po 13,5%). Wskazywano też na narkomanię oraz dewastację środowiska naturalnego (po 10,8%), zanik więzi społecznych (8,1%), zaniechywanie dzieci i przemoc w rodzinie (po 5,4%), nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, bezrobocie oraz odejście od tradycyjnego modelu rodziny (po 2,7%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani podali kategorie osób, rodzin i grup mieszkańców, które są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 8. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są najbardziej Pani/Pana zdaniem zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym?

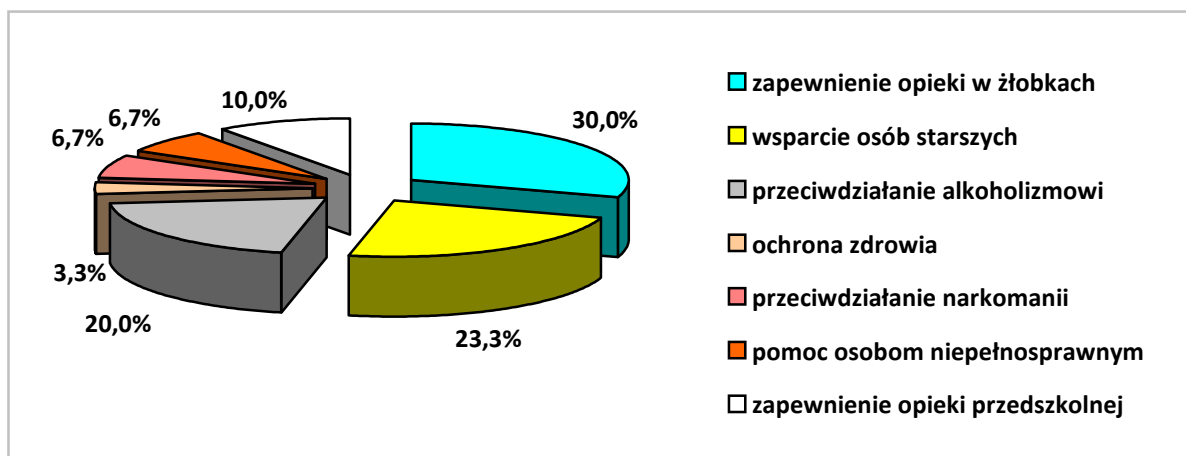

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najczęściej wskazywaną przez badanych grupą najbardziej zagrożoną marginalizacją i wykluczeniem społecznym były osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (33,3%). Liczne wskazania odnosiły się do osób i rodzin dotkniętych ubóstwem oraz osób starszych (po 16,7%). Do często wskazywanych kategorii osób, rodzin i grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym zaliczono również bezdomnych i osoby zagrożone bezdomnością oraz osoby niepełnosprawne (po 11,1%) a także rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz osoby i rodziny dotknięte bezrobociem (po 5,6%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

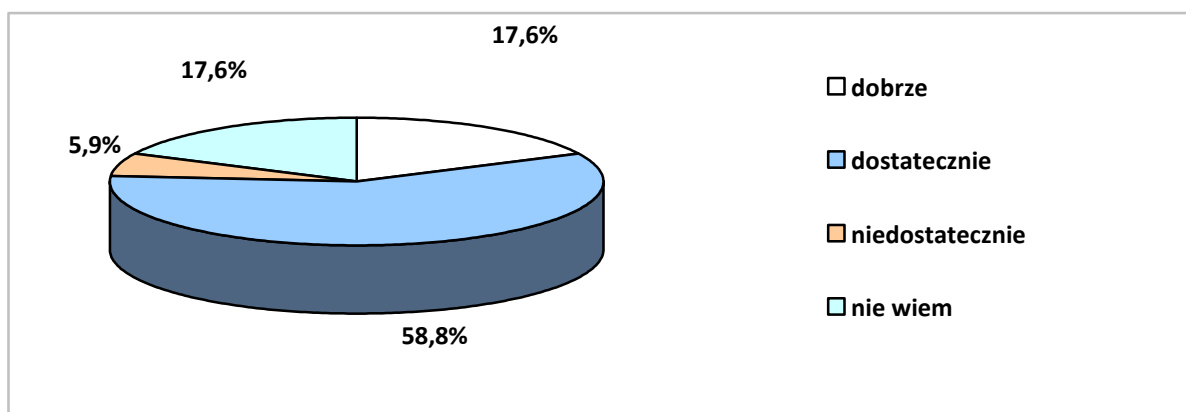
Wykres 9. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: zapewnienie opieki w żłobkach (30%) i wsparcie osób starszych (23,3%), przeciwdziałanie alkoholizmowi (20%) zapewnienie opieki przedszkolnej (10%), przeciwdziałanie narkomanii i pomoc osobom niepełnosprawnym (po 6,7%), a także ochrona zdrowia (3,3%). W sondażu poruszono także kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu oraz działań, jakie należałoby podjąć w celu przeciwdziałania temu zjawisku i poprawy sytuacji osób i rodzin nim dotkniętych. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi na pytanie o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdaniem 58,8% badanych realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu są dostateczne, a kolejne 17,6% ankietowanych określiło je jako dobre. Tylko 5,9% pytanych stwierdziło, że są one niedostateczne. 17,6% respondentów miało trudności z udzieleniem odpowiedzi na to pytanie.

Wskazując działania, jakie należałoby podjąć w celu przeciwdziałania ubóstwu i poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych ubóstwem, uczestnicy badania postulowali najczęściej właściwe diagnozowanie problemów, informowanie o przysługujących świadczeniach i kierowanie do odpowiednich instytucji pomocowych, efektywną pomoc w znalezieniu zatrudnienia (staże, prace interwencyjne) i mobilizowanie bezrobotnych do podjęcia pracy, zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i doradczego, a także zorganizowanie żłobka (szczególnie dla matek samotnie wychowujących dzieci), zintensyfikowanie działań profilaktycznych w obszarze uzależnień (alkohol, narkotyki, komputer, gry) i stosowanie leczenia odwykowego, jak również współfinansowanie dzieciom podręczników i pomocy edukacyjnych, a osobom starszym leków.

Działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji i zaspokojenia potrzeb osób i rodzin wymagających wsparcia

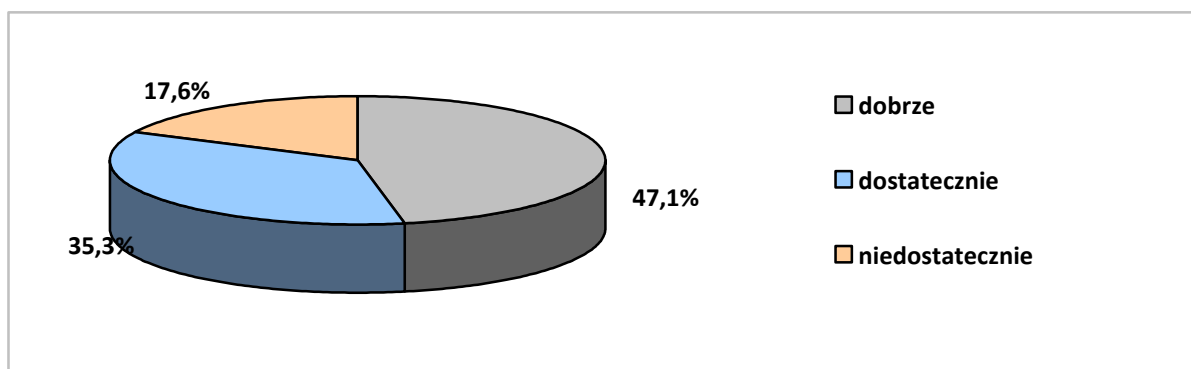
W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Ankietowani szczególnie nacisk położyli na wsparcie rodzin z problemami. W tym kontekście badani wskazywali na potrzebę zapewnienia im dostępu do specjalistycznej pomocy (psycholog, terapeuta, mediator rodzinny, psychiatra), tworzenia grup wsparcia i klubów AA oraz opracowanie programu pomocy dla osób będących w trudnej sytuacji, zawierającego opis procedur, zachowań i odpowiednich działań. Za równie ważne uznali zorganizowanie usług opiekuńczych dla osób starszych, utworzenie Domu Dziennego Pobytu dla seniorów i osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów w ośrodku zdrowia. Według ankietowanych należy również zintensyfikować przedsięwzięcia służące aktywizacji osób bezrobotnych i tworzyć nowe miejsca pracy, a także zorganizować na terenie gminy żłobek.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie, bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania lokalnych problemów społecznych, w tym problemów rodzin i dzieci. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, ośrodki zdrowia, placówki oświatowe, Policję i świetlicę środowiskową.

Uczestników badania poproszono również o ocenę komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość respondentów biorących udział w ankiecie pozytywnie oceniła komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Ponad 35% respondentów uznało ją za dostateczną, a jako dobrą określiło ją kolejne 47,1% badanych. Za niedostateczną uznało ją 17,6% badanych.

Odpowiadając na pytanie, jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy przepływu informacji pomiędzy władzami a mieszkańcami, ankietowani wymieniali najczęściej: systematyczne organizowanie otwartych spotkań i zebrań wiejskich, obwieszczenia na tablicach ogłoszeń powiadamiające o działaniach władz samorządowych, wzmocnienie roli sołtysów w przekazywaniu informacji oraz powiadamianie o sytuacji w gminie i ważnych wydarzeniach za pomocą nowoczesnych technologii (strona www, facebook, bramki sms).

Jakie działania należałoby podjąć w gminie w celu integrowania społeczności lokalnej?

W odpowiedzi na pytanie o działania integrujące społeczność lokalną, uczestnicy badania szczególnie nacisk położyli na organizowanie imprez wiejskich, festynów rodzinnych, zabaw tanecznych, wspólnych wyjazdów kulturalnych (kino, teatr) oraz wycieczek dla poszczególnych grup wiekowych i okazjonalnych spotkań (Dzień Dziecka, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień Babci i Dziadka, wspólna Wigilia), a także zwiększenie liczby obiektów sportowo-rekreacyjnych, rozszerzenie oferty turystycznej i tworzenie miejsc spotkań (świetlice wiejskie, kluby i grupy tematyczne).

Jakie działania należałoby podjąć w gminie w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób, rodzin i grup mieszkańców?

Wśród działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu respondenci wskazywali najczęściej na poprawę współpracy instytucji pomocowych działających w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, utworzenie grup wsparcia, zapewnienie specjalistycznej pomocy psychologicznej, właściwe diagnozowanie problemów i zapobieganie ich skutkom, efektywne leczenie uzależnień i kierowanie do specjalistycznych ośrodków wsparcia oraz pomoc w znalezieniu zatrudnienia, a także organizowanie wspólnych spotkań i imprez integracyjnych.

14. BEZROBOCIE

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lubinie w latach 2015-2017 liczba osób bezrobotnych w gminie spadała: 372 osoby na koniec 2015 roku, 292 osoby na koniec roku następnego, 277 osoby na koniec roku 2017. Podobnie, zmniejszyła się udział

bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie wśród pozostających bez pracy mniejszość stanowili mężczyźni, których liczba wyniosła odpowiednio: 155 (w stosunku do 217 kobiet) na koniec 2015 r., 106 (w stosunku do 186 kobiet) na koniec 2016 r. i 99 (w stosunku do 178 kobiet) na koniec 2017 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba bezrobotnych w gminie	372	292	277
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	3,95%	3,09%	2,91%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	217	186	178
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	58,33%	63,70%	64,26%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lubinie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2015-2017 w powiecie lubińskim, województwie dolnośląskim i w kraju.

Tabela 36. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
stopa bezrobocia w powiecie lubińskim	7,0%	6,0%	4,7%
stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim	8,6%	7,2%	5,7%
stopa bezrobocia w kraju	9,8%	8,2%	6,6%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2015-2017 powiat lubiński charakteryzował się niższą w stosunku do województwa dolnośląskiego i kraju, stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie w odniesieniu do powiatu lubińskiego na koniec 2017 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Bezrobotni w powiecie na koniec 2017 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	229	168	73,36%
25-34 lata	528	437	82,76%
35-44 lata	484	331	68,39%

45-54 lata	282	157	55,67%
55-59 lat	214	114	53,27%
60 lat i więcej	102	0	0%
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	255	137	53,72%
1-3 miesiące	374	222	59,36%
3-6 miesięcy	333	227	68,17%
6-12 miesięcy	291	211	72,51%
12-24 miesiące	330	231	70,00%
powyżej 24 miesięcy	256	179	69,92%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	196	145	73,98%
do 1 roku	414	295	71,26%
1-5 lat	425	312	73,41%
5-10 lat	286	193	67,48%
10-20 lat	290	168	57,93%
20-30 lat	160	68	42,50%
30 lat i więcej	68	26	38,23%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	340	275	80,88%
policealne i średnie zawodowe	383	270	70,50%
średnie ogólnokształcące	199	168	84,42%
zasadnicze zawodowe	415	212	51,08%
gimnazjalne i niższe	502	282	56,17%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lubinie.

Na koniec 2017 r. wśród bezrobotnych w powiecie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (528 osób) i 35-44 lata (484 osoby), osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy (374 osoby) i od 3 do 6 miesięcy (333 osób), osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (425 osób) oraz do 1 roku (414 osób), a także osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (502 osoby) oraz zasadniczym zawodowym (415 osób).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 25-34 lata (82,76%) i 18-24 lata (73,36%), osób pozostających długotrwale bez zatrudnienia od 6 do 12 miesięcy (72,51%) oraz od 12 do 24 miesięcy (70,00%), osób bez doświadczenia zawodowego (73,98%) oraz ze stażem pracy od 1 do 5 lat (73,41%), a także osób

z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (84,42%), wyższym (80,88%) oraz policealnym i średnim zawodowym (70,50%).

Tabela 38. Bezrobotni w powiecie na koniec 2017 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	14
górnictwo i wydobywanie	0	0
przetwórstwo przemysłowe	0	0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	1
budownictwo	2	2
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	4	5
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	14
transport i gospodarka magazynowa	0	1
informacja i komunikacja	21	2
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6	4
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3	1
edukacja	4	5
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	0
pozostała działalność usługowa	6	5
działalność niezidentyfikowana	7	0

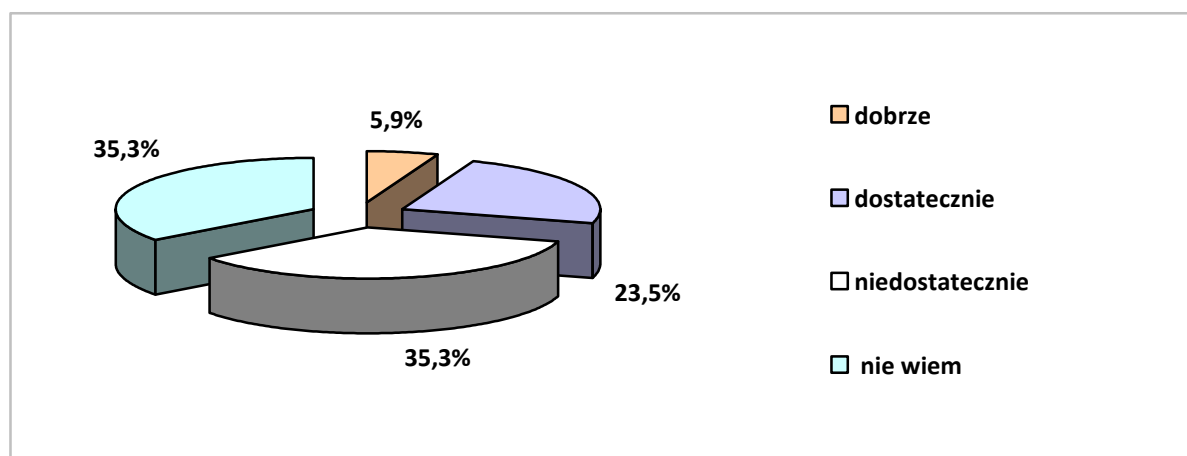
Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lubinie.

Na koniec 2017 r. wśród bezrobotnych w powiecie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze funkcjonujące w takich działach, jak: informacja i komunikacja (21 osób), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (11 osób) działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca oraz pozostała działalność usługowa (po 6 osób). Oferty pracy dla osób bezrobotnych na koniec 2017 r. dostępne były w następujących sektorach: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (po 14 ofert), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych oraz edukacja (po 5 ofert), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (4 oferty).

Uczestnicy badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców uznali bezrobocie za jeden z ważniejszych problemów, które uwidaczniają się w gminie, a osoby i rodziny dotknięte bezrobociem wymienili jako grupy najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Uczestników badania poproszono również o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

23,5% respondentów oceniło dostatecznie realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, a kolejne 5,3% ankietowanych oceniło je dobrze. Jednocześnie aż 35,3% badanych niedostatecznie oceniło działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, taki sam odsetek pytanym nie przedstawił opinii w tej sprawie.

Kolejne pytanie dotyczyło działań, jakie należałoby podjąć w celu przeciwdziałania bezrobociu i poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych bezrobociem. Uczestnicy badania postulowali najczęściej tworzenie nowych miejsc pracy oraz organizowanie bezpłatnych szkoleń podnoszących kwalifikacje i kursów zapewniających zdobycie nowego zawodu, rozwój współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, mobilizowanie osób bezrobotnych do podjęcia pracy. Według respondentów należy również organizować spotkania z pracodawcami oraz zajęcia z psychologiem, wprowadzić zmiany w systemie świadczeń społecznych stymulujące aktywność osób bezrobotnych, a także poprawić sytuację na rynku pracy.

15. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną,

z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych, zaniedbujących obowiązek opieki następczej. Osobami bezdomnymi, obok tych, które są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z terenu gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Przybiera ona głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek). W 2015 r. wsparcia z powodu bezdomności udzielano 15 osobom, w 2016 r. pomocą GOPS-u objęto 17 osób, a w 2017 r. 8 osób.

Na terenie gminy nie funkcjonują schroniska dla bezdomnych. Gmina nie dysponuje również mieszkaniem chronionym dla osób bezdomnych.

16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką wspomnianych problemów i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminy działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Lubin w latach 2015-2017.

Tabela 39. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2015-2017 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

przeznaczenie	wielkość nakładów (w zł) w poszczególnych latach		
	2015 r.	2016 r.	2017 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	129 161,42	138 207,70	120 508,07
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	3 500	3 492	3 511,62

na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	5 000	5 000	5 100
razem	137 661,42	146 699,70	129 119,69

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubinie.

W latach 2015-2017 r. kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem oraz środki mające służyć przeciwdziałaniu narkomanii ulegały wahaniom. Wzrastały natomiast kwoty przeznaczane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Mieszkańcy mogą korzystać ze wsparcia instytucji w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz świetlic szkolnych realizujących program opiekuńczo-wychowawczy na terenie gminy. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40. Wykaz jednostek udzielających wsparcia mieszkańcom gminy z powodu uzależnień i przemocy w rodzinie

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Księcia Ludwika I Nr 3, 59-30 Lubin
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
4.	Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny przy Urzędzie Gminy	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Wybrane dane dotyczące lokalnego rynku napojów alkoholowych oraz działalności GKRPA w gminie Lubin w latach 2015-2017 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 41. Lokalny rynek napojów alkoholowych w gminie w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	42	40	37
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	109	28	36
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	42	4	5
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubinie.

W analizowanym okresie funkcjonowało w gminie odpowiednio: 42, 40 i 37 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Wahaniom ulegała liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (109 w 2015 r., 28 w 2016 r., 36 w 2017 r.), malała

natomiast liczba pozytywnych opinii w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W analizowanych latach nie wydawano negatywnych opinii w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W rozpatrywanym okresie nie przeprowadzono ani jednej kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Tabela 42. Działalność GKRPA w latach 2015-2017 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

	2015	2016	2017
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	6	13	8
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	14	15	13
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubinie.

W ramach podejmowanych działań w 2015 r. GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu z 6 osobami w 2016 r. z 13 osobami, natomiast w 2017 r. z 8 osobami. W rozpatrywanym okresie GKRPA nie występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

W latach 2015-2016 GKRPA nie kontaktowała się z osobami dotkniętymi problemem przemocy w rodzinie, nie kierowała na terapię sprawców przemocy w rodzinie i nie złożyła do prokuratury ani jednego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przeciwko sprawcom przemocy.

Zespół Interdyscyplinarny w ds. przeciwdziałania przemocy w gminie Lubin został powołany w 2011 r. Celem działania Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. W 2017 r. odbyły się 4 posiedzenia całego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli 73 procedury „Niebieskich Kart” (65 sporządzonych przez Policję i 7 sporządzoną przez pracowników GOPS-u) wśród rodzin z gminy Lubin. W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – w 2017 r. „Niebieską Kartę” zamknięto w 68 rodzinach. Zespół Interdyscyplinarny złożył także 4 wnioski do Sądu Rejonowego w Lubinie, 1 sprawę wyrokiem sądu umorzono.

Tabela 43. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2015-2017

	2015 r.	2016 r.	2017 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	18	9	9
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba grup roboczych	37	53	58
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	37	56	73
w tym sporządzone przez Policję	35	50	65
w tym sporządzonych przez pracowników GOPS-u	1	5	7
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	26	40	68
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	1	2	0
liczba spraw sądowych	3	6	4
w tym zakończonych wyrokiem	3	4	1
w tym skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	0	1	0
w tym zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	0	1	0
w tym umorzonych	3	2	1

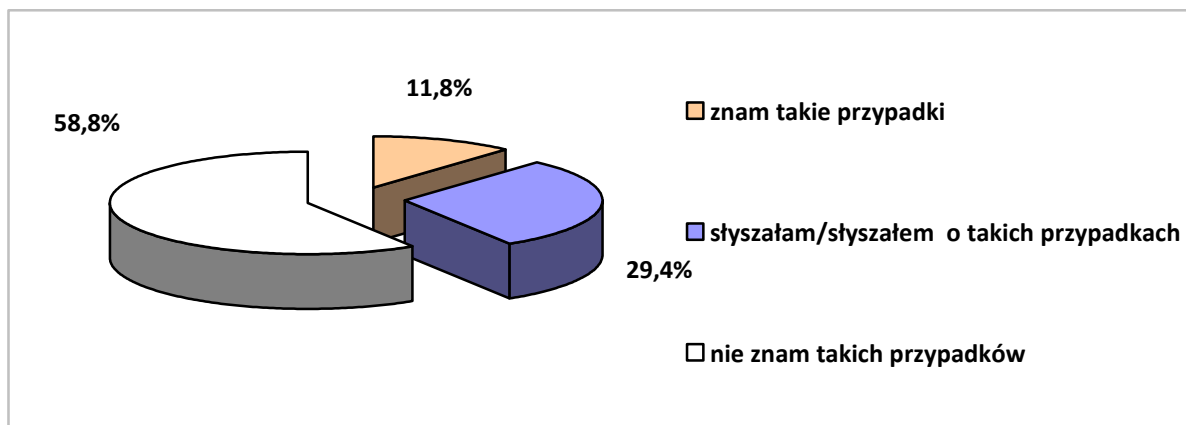
Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 34 rodzinom (56 osobom w rodzinach) w 2015 r., 39 rodzinom (56 osobom w rodzinach) w 2016 r. i 39 rodzinom (63 osobom w rodzinach) w 2017 r. Przemoc w rodzinie była przyczyną przyznania wsparcia 8 rodzinom (20 osobom w rodzinach) w 2015 r., 16 rodzinom (57 osobom w rodzinach) w 2016 r. i 10 rodzinom (28 osobom w rodzinach) w 2017 r. W analizowanym okresie pomocy z powodu narkomanii udzielano odpowiedni: 2 rodzinom w latach 2015-2016 (2 osobom w rodzinach) oraz 1 rodzinie w 2017 r. (1 osobie w rodzinie).

Istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełni również działający przy Urzędzie Gminy Lubin Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny oraz 7 świetlic realizujących program socjoterapeutyczny. W 2017 roku do Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego zgłosiły się 93 osoby, a w zajęciach organizowanych w świetlicach realizujących program socjoterapeutyczny wzięło udział 109 dzieci.

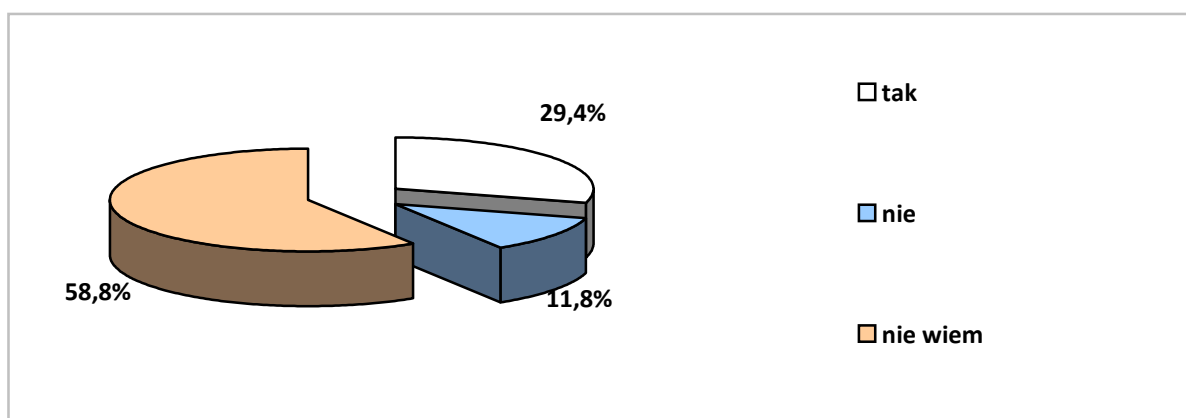
Respondenci ankiety skierowanej do mieszkańców gminy odnieśli się także do zjawiska przemocy w rodzinie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 13. Czy Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 14. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Przypadki przemocy w rodzinie zna 11,8% ankietowanych, a kolejne 29,4% badanych o nich słyszało. Jednak aż 58,6% respondentów stwierdziło, że takich przypadków nie zna. Odpowiadając na pytanie, czy istnieje ryzyko nasilenia się zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, 11,8% badanych odpowiedziało przecząco. Ryzyko nasilenia się tego problemu potwierdziło 29,4% badanych. Zdecydowana większość (58,8%) respondentów nie była w stanie tego ryzyka ocenić.

17. SYTUACJA DZIECKA

Badania ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na terenie gminy placówkach oświatowych pozwoliły zdiagnozować środowisko przedszkolne, szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje

na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 6 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub, w przypadku ich braku, dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzeczynie Wielkim (liczba uczniów: 169, liczba nauczycieli: 17),
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Niemstowie (liczba uczniów: 175, liczba nauczycieli: 25),
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Niemstowie, Filia w Osieku (liczba uczniów: 50, liczba nauczycieli: 4),
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Raszówce (liczba uczniów: 184, liczba nauczycieli: 20),
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siedlcach (liczba uczniów: 140, liczba nauczycieli: 20),
- Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Szklarach Górnych (liczba uczniów: 115, liczba nauczycieli: 22).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie szkoły zatrudniają pedagoga i logopedę, cztery z nich zatrudniają doradcę zawodowego, trzy szkoły zatrudniają pielęgniarkę. Żadna placówka nie oferuje wsparcia psychologa.

Wszystkie szkoły prowadzą dożywianie uczniów; cztery z nich – SP w Krzeczynie Wielkim, SP w Niemstowie, Filia w Osieku, SP w Raszówce, SP w Siedlcach – zgłosiły potrzebę zwiększenia o łącznie 15 liczby dzieci objętych tym rodzajem pomocy.

Ogół placówek zapewnia uczniom dostęp do Internetu i umożliwia korzystanie z sali gimnastycznej. Żadna szkoła nie posiada klas integracyjnych.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła językowe, matematyczne, informatyczne, sportowe, teatralne, taneczne, muzyczne, plastyczne, ekologiczne, techniczne, nauka pływania na basenie). Jednocześnie placówki prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są: zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne i psychoterapeutyczne.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny w dwojaki sposób, odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym, a także wypełniając zamknięte katalogi – zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych występujących w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów – obejmujące 12 i 6 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na dysfunkcje występujące w domu odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców oraz nadużywania przez nich alkoholu. Badani zwracali także uwagę na niski status materialny wielu rodzin oraz występowanie zjawiska agresji i przemocy tak w rodzinie, jak i w grupie rówieśniczej.

Wypełniając zamknięte katalogi, ankietowani podawali liczbę ujawnionych przypadków zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 44. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2016/2017

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	7
sięganie po alkohol	1
sięganie po narkotyki	–
niszczenie mienia szkolnego	3
kradzieże na terenie szkoły	2
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	9
udział w grupach negatywnych	–
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	15
autoagresja	4
ucieczki z domu	–
przestępczość ujawniona	–
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Do najczęściej występujących wśród uczniów stwierdzonych zachowań negatywnych należały: agresja i przemoc w grupie rówieśniczej, dyskryminacja w grupie rówieśniczej oraz palenie papierosów, a także w mniejszym stopniu autoagresja, niszczenie mienia szkolnego oraz przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego. Przedstawiciele pięciu badanych

placówek stwierdzili, że w ostatnich trzech latach nie nastąpił wzrost negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych.

Tabela 45. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	19
zaniedbanie	10
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	2
przemoc w rodzinie	2
wykorzystywanie seksualne dzieci	0
przestępczość	0

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Jeśli chodzi o zjawiska patologiczne w otoczeniu rodzinnym uczniów, uczestnicy badania potwierdzili przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zaniedbania, uzależnień, a także przemocy w rodzinie. Przedstawiciele czterech badanych placówek uznali, że w ostatnich trzech latach nie zwiększyła się liczba przypadków dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów.

Działania profilaktyczne adresowane do uczniów podejmowane na terenie szkoły.

W placówkach oświatowych podejmowane są różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne. Wśród nich realizowane i prowadzone są programy profilaktyczne i zajęcia warsztatowe, prowadzona jest pedagogizacja rodziców, organizowane są konkursy plastyczne, spektakle profilaktyczne oraz pogadanki z pielęgniarką, pedagogiem, przedstawicielami Policji, pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i kuratorami sądowymi.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin ubogich

Szkoły zapewniają uczniom z rodzin ubogich wszechstronne wsparcie, m.in. dożywianie dzieci i młodzieży, organizowanie zbiórek odzieży używanej, dofinansowanie wyjazdów edukacyjno-kulturalnych oraz zwolnienie z opłat ubezpieczeniowych.

Współpraca szkoły z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Przedstawiciele wszystkich badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do

podmiotów tych zaliczyli przede wszystkim: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Kultury, Urząd Gminy, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komendę Powiatową Policji, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną oraz organizacje pozarządowe.

Współpraca szkoły z rodzicami uczniów

Współpraca z rodzicami uczniów została uznana przez uczestników badania za zadowalającą. W jej ramach odbywają się zebrania ogólne i wywiady klasowe z wychowawcami oraz spotkania i pogadanki ze specjalistami. Prowadzone są także warsztaty edukacyjne dla rodziców oraz realizowane są programy profilaktyczno-edukacyjne.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie

W ramach działań szkoły na rzecz uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień i przemocy ankietowany wymienił m.in. diagnozowanie problemów i obejmowanie pomocą psychologiczno-pedagogiczną (terapia, porady i konsultacje ze specjalistami), kierowanie do odpowiednich instytucji pomocowych i specjalistycznych funkcjonujących w obszarze pomocy oraz przeciwdziałania przemocy, dodatkowe zajęcia edukacyjno-kulturalne, a także dożywianie, pomoc rzeczową i dofinansowanie wyjazdów.

Współpraca szkoły z Policją i innymi instytucjami lub organizacjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Szkoły współpracują z Policją i innymi instytucjami lub organizacjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W jej ramach odbywa się wymiana informacji, przeprowadzane są wywiady środowiskowe oraz organizowane są spotkania edukacyjne. Prowadzone są też działania w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, m.in. spotkania w grupach roboczych, konsultacje, interwencje oraz rozmowy ze stronami. Monitorowana jest także sytuacja rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”.

Działania konieczne do przeprowadzenia w celu usprawnienia funkcjonowania placówki i polepszenia efektywności procesu edukacji i wychowania

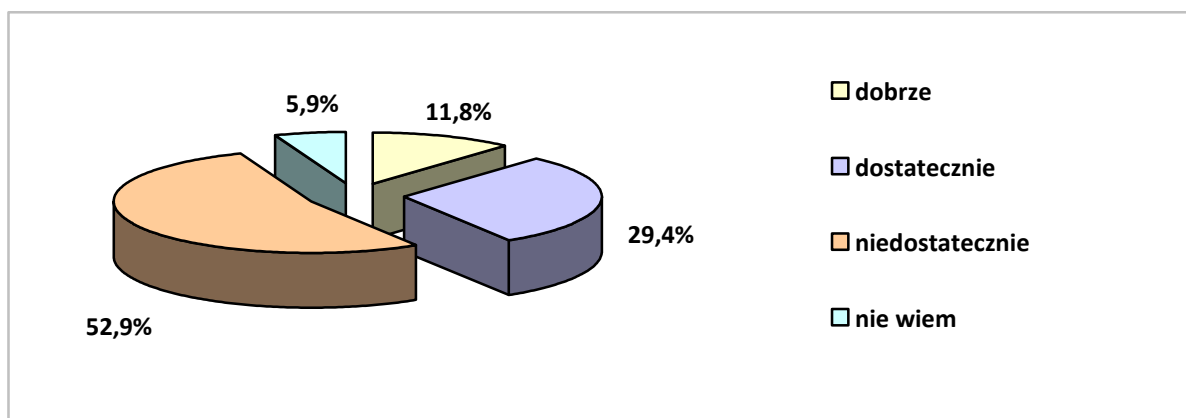
Według uczestników badania niezbędne jest zwiększenie współpracy ze specjalistami w zakresie tematów profilaktyczno-wychowawczych, doposażanie szkół w pomoce dydaktyczne oraz przystosowanie i rozbudowanie pomieszczeń terapeutycznych. Zwrócono

także uwagę na zbyt duże odciążenie plecaków uczniów i zaproponowano zorganizowanie szafek uczniowskich.

Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie w opinii mieszkańców

Uczestników badania ankietowego skierowanego do mieszkańców gminy poproszono także o wyrażenie opinii na temat organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad połowa ankietowanych oceniła niedostatecznie działania w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie. Dostatecznie oceniło je 29,4% badanych, a kolejne 11,8% respondentów uznało, że są one dobre. 5,9% badanych nie miało zdania na ten temat.

Uczestnicy badania zgłaszali także propozycje działań, które należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji dzieci i młodzieży. Najczęściej postulowali organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, zajęć kulturalno-oświatowych oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych, rozszerzenie oferty kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych w świetlicach (gry planszowe, szachy, korepetycje), utworzenie świetlic środowiskowych i miejsc spotkań dla młodzieży, a także zatrudnienie opiekunów i animatorów kultury w świetlicach wiejskich oraz udostępnianie świetlic wszystkim mieszkańcom.

18. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. Według przewidywań GUS-u liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie do 9,6 miliona w 2035 r., co stanowić będzie pona 26% całej populacji kraju.

Struktura wiekowa ludności gminy Lubin jest w pewnym sensie potwierdzeniem tendencji ogólnokrajowej. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w latach 2015-2017 systematycznie wzrastał, wynosił on odpowiednio: 14,52%, 15,17% i 15,60%. Dane szczegółowe zawiera poniższa tabela.

Tabela 46. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba mieszkańców gminy ogółem	14 671	14 889	15 137
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 138	2 259	2 362
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	14,52%	15,17%	15,60%

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

Tendencja starzenia się społeczeństwa wymusza zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale też jest istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych i wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Należy zauważyć, że wśród beneficjentów pomocy społecznej udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie w 2017 r. było 38 osób w wieku powyżej 60 lat.

W ramach swojej działalności GOPS świadczy także usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych, które pozbawione są opieki i pomocy ze strony rodziny. Usługi te polegają na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, pielęgnacji oraz zapewnieniu kontaktu z otoczeniem. W latach 2015-2017 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie przyznał odpowiednio: 38, 35 i 37 tego rodzaju świadczeń.

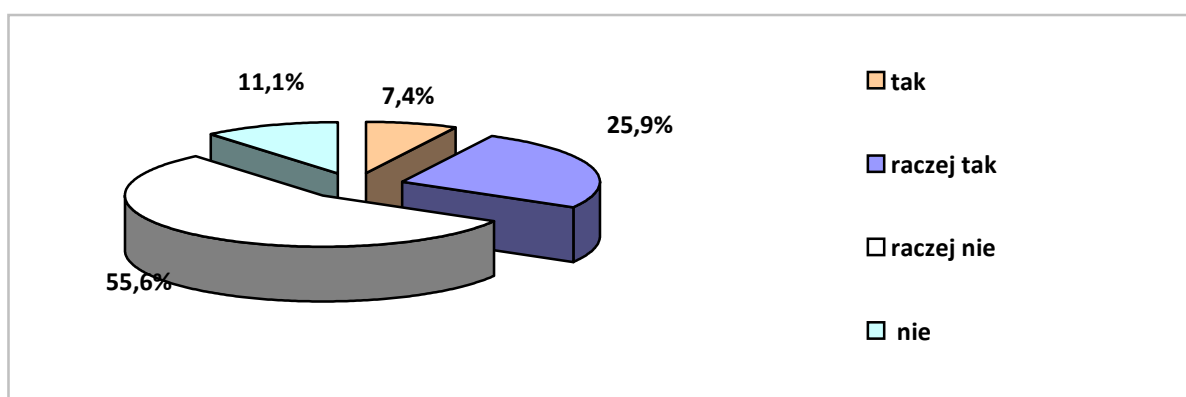
Z przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania ankietowego wynika, że 16,7% jego uczestników uznało osoby starsze za grupę najbardziej zagrożoną marginalizacją i wykluczeniem społecznym, a działania podejmowane w gminie na rzecz wsparcia osób starszych wskazało jako najbardziej niezadowolające 23,3% respondentów.

Identyfikując problemy, jakie dotyczą osoby starsze w gminie, respondenci wskazywali najczęściej brak dostępu do lekarzy specjalistów i opieki zdrowotnej, trudności finansowe, samotność, brak zainteresowania i opieki ze strony rodziny oraz niewystarczające wsparcie ze strony jednostek pomocowych. Ankietowani zwrócili również uwagę na niedostateczną ofertę spędzania czasu wolnego, a także problemy zdrowotne oraz nieposzanowanie seniorów.

Wskazując działania, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób starszych, najczęściej postulowano zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów i świadczeń opieki zdrowotnej, usprawnienie komunikacji publicznej, rozwój wolontariatu oraz utworzenie Domu Dziennego Pobytu. Za równie ważne uznano zapewnienie pomocy w codziennym funkcjonowaniu oraz rozwój dziennych i środowiskowych form opieki nad seniorami.

Zdaniem większości (66,7%) badanych w działaniach realizowanych na terenie gminy nie uwzględnia się lub raczej nie uwzględnia się potrzeb osób starszych. Przeciwnego zdania było 33,3% respondentów. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 16. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Taki podział wskazań może sugerować, iż problemy osób starszych są dostrzegane przez mieszkańców, jednak działania adresowane do seniorów zostały negatywnie ocenione przez większość ankietowanych. Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb osób starszych w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, bowiem 47,06% uczestników badania przeprowadzonego na potrzeby opracowania dokumentu strategii rozwiązywania problemów społecznych to osoby poniżej 55. roku życia, a 35,29% to osoby z grupy wiekowej 56-65 lat, natomiast osoby powyżej 65. roku życia, czyli najbardziej uwrażliwione na kwestie odnoszące się do grupy seniorów, były reprezentowane przez 17,65% respondentów.

19. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy wykorzystano dane ze spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w 2002 roku w gminie Lubin mieszkało ogółem 1 056 osób niepełnosprawnych. Było wśród nich 585 kobiet i 471 mężczyzn. W ramach ogólnej liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w gminie odnotowano 915 osób niepełnosprawnych prawnie i 141 osób niepełnosprawnych tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle ludności gminy wynosił 19,8%.

Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie oraz wskazanie trendu tych zmian, zawierają dane dotyczące liczby rodzin w gminie korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie wynika, że w latach 2015-2017 niepełnosprawność była drugim, pod względem liczby beneficjentów, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w tych rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2015-2017.

Tabela 47. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba rodzin	107	90	109
liczba osób łącznie w rodzinach	174	143	177

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W 2015 r. z pomocy społecznej udzielonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie z powodu niepełnosprawności skorzystało 107 rodzin liczących 174 osoby. Ponadto w 2015 r. wypłacono 286 świadczeń (na łączną kwotę 22 620 zł) w postaci dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. W 2016 r. z pomocy GOPS-u z powodu niepełnosprawności skorzystało 90 rodzin liczących 143 osoby. W tym samym roku wypłacono 297 świadczeń (na łączną kwotę 28 790 zł) w postaci dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. W ostatnim roku analizy ze wsparcia GOPS-u z powodu niepełnosprawności skorzystało 109 rodziny liczących 177 osób. Wypłacono także 308 dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (na łączną kwotę 32 680 zł).

Warto w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubinie, dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności wydanych

mieszkańcom gminy Lubin w latach 2015-2017. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 48. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy (do 16. roku życia)	270	250	241
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy (powyżej 16. roku życia)	2 592	2 280	2 276
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	636	610	561
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	1 535	1 198	1 285
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	421	472	430

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubinie.

Z przedstawionych danych wynika, iż w analizowanym okresie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom, jak i osobom dorosłym z roku na rok malała.

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w gminie Lubin mogą korzystać ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które dysponuje środkami na dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się oraz dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby osób niepełnosprawnych z gminy, które w latach 2015-2017 skorzystały z tego wsparcia.

Tabela 49. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom gminy w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	10	10	5
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych	30	38	61
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	5	1	2

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie.

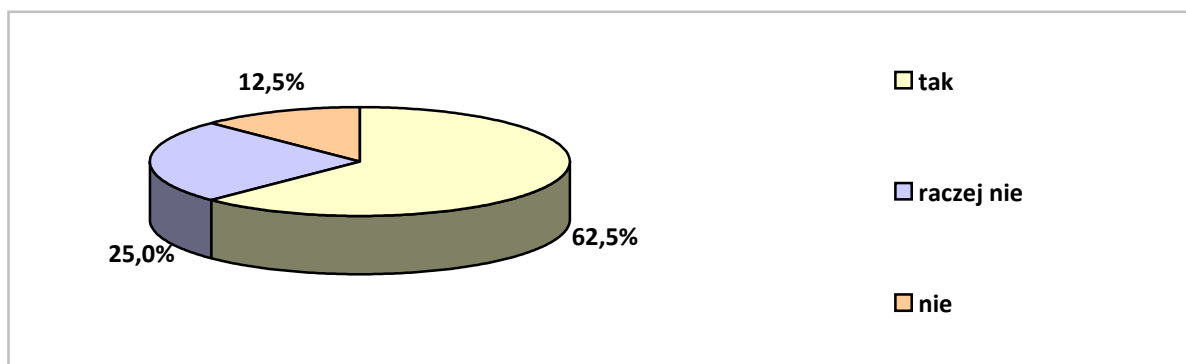
W przeprowadzonym badaniu ankietowym zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych oraz o działania, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych w gminie. Odpowiadając na pytanie, z jakimi problemami borykają się osoby niepełnosprawne, ankietowani wskazywali przede wszystkim

bariery architektoniczne, niedostosowanie infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, trudności komunikacyjne, ograniczony dostęp do rehabilitacji, lekarzy specjalistów i specjalistycznego sprzętu medycznego, niezaspokojenie potrzeb w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego, a także marginalizację i wykluczenie z życia społecznego, brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, pogarszającą się sytuację ekonomiczną oraz niedostateczne wsparcie ze strony instytucji pomocowych.

Z kolei w odpowiedzi na pytanie o działania, jakie należy podjąć, aby poprawić sytuację osób niepełnosprawnych i ich rodzin, najczęściej wymieniano rozszerzenie oferty rehabilitacyjnej, medycznej i pielęgniarstwa, likwidację barier architektonicznych, zapewnienie odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego, tworzenie miejsc pracy, ułatwienie dostępu do opiekunów wspomagających w podstawowych czynnościach, stworzenie warunków do rozwoju i aktywizacji osób niepełnosprawnych, a także organizowanie zajęć i imprez integrujących osoby niepełnosprawne ze społecznością lokalną oraz zwiększenie zainteresowania władz gminy problemami osób niepełnosprawnych.

W kolejnym pytaniu badanych poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań adresowanych do osób niepełnosprawnych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 17. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 37,5% ankietowanych w realizowanych działaniach nie uwzględnia się lub raczej nie uwzględnia się potrzeb osób niepełnosprawnych. Jednocześnie 62,5% badanych jest przekonane, że w realizowanych działaniach uwzględnia się potrzeby osób niepełnosprawnych.

Należy odnotować, iż problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin są w gminie na tyle istotne, że zauważa je większość ankietowanych mieszkańców. Jednocześnie 11,1% respondentów wskazało działania podejmowane w gminie na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych jako najbardziej niezadowolające. Biorąc pod uwagę wszystkie dane

dotyczące sytuacji osób niepełnosprawnych zgromadzone na potrzeby tego opracowania diagnostycznego, trzeba zaliczyć tę kwestię do istotnych problemów społecznych, z jakimi muszą się zmierzyć instytucje pomocowe działające na terenie gminy.

20. RÓWNOŚĆ SZANS KOBIEC I MĘŻCZYŹN

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn wynika z postanowień Traktatu Amsterdamskiego oraz Rozporządzeń Rady Europejskiej i jest obligatoryjna dla wszystkich podmiotów korzystających ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć i odniesieniu się do występujących barier równości płci.

W rozpatrywanym okresie struktura ludności gminy pod względem płci nie ulegała zasadniczym zmianom. Liczba kobiet z roku na rok wzrastała. Nieznacznym wahaniom ulegał odsetek kobiet w ogólnej liczbie ludności gminy – 49,91% w 2015 r., 50,02% w 2016 r., 49,94% w 2017 r. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 50. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba ludności gminy ogółem	14 671	14 889	15 137
liczba kobiet	7 322	7 447	7 560
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	49,91%	50,02%	49,94%

Dane Urzędu Gminy w Lubinie.

W analizowanym okresie ponad połowę ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie stanowiły kobiety. Odsetek bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych systematycznie wzrastał (58,33% w 2015 r., 63,70% w 2016 r. i 64,26% w 2017 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 51. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
liczba osób bezrobotnych w gminie ogółem	372	292	277
liczba bezrobotnych kobiet	217	186	178
udział kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	58,33%	63,70%	64,26%

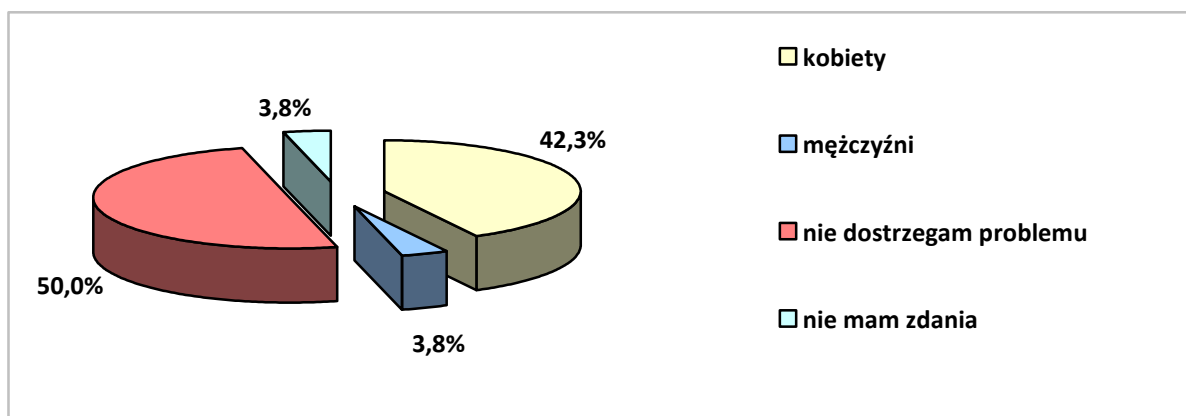
Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lubinie.

Udział bezrobotnych kobiet w liczbie osób bezrobotnych w analizowanym okresie był wyższy niż udział kobiet w ludności gminy, z czego wynika, iż skala bezrobocia była w tych latach wyższa wśród kobiet niż wśród mężczyzn. Należy jednak zauważyć, że analiza struktury bezrobocia w powiecie pod względem płci wykazała, że kobiety stanowiły przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 84,42%, wyższym – 80,88% oraz policealnym i średnim zawodowym – 70,50%, zdecydowaną większość wśród osób bez stażu pracy – 73,98%, osób ze stażem pracy od 1 do 5 lat – 73,41% i jednocześnie większość wśród osób bezrobotnych w wieku 25-34 lata – 82,76%, 18-24 lata – 73,36%, a także osób pozostających bez zatrudnienia od 6 do 12 miesięcy – 72,51% oraz od 12 do 24 miesięcy – 70,00%. Ten niepokojący stan rzeczy wskazuje na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono 26 ankiet wypełnionych przez wybranych losowo mieszkańców gminy.

Uczestników badania poproszono na wstępie o odpowiedź na pytanie, kto jest bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

42,3% ankietowanych odpowiedziało, że zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Tylko 3,8% badanych stwierdziło, że zagrożeni są mężczyźni. Tyle samo respondentów stwierdziło, że nie ma zdania na ten temat, a połowa badanych stwierdziła, że nie dostrzega problemu.

Kolejna kwestia odnosiła się do opinii na temat ograniczenia przez płeć możliwości kariery zawodowej. Według większości ankietowanych (46,1%) płeć nie ogranicza możliwości kariery zawodowej, natomiast 38,5% badanych jest przekonane, że płeć ogranicza możliwości w tym zakresie. 15,4% respondentów miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

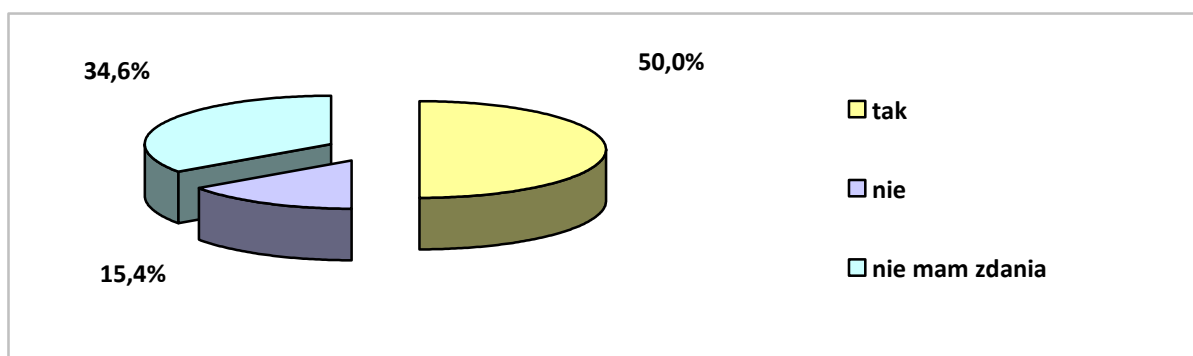
W następnym pytaniu sondowano ankietowanych, czy spotkali się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszeli. Ponad 69% ankietowanych nie zetknęło się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć. Jednocześnie prawie 20% badanych stwierdziło, że o takich przypadkach słyszało, a 11,5% zetknęło się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć.

Uczestnicy badania wypowiedzieli się także w kwestii skali problemu nierówności płci występującej w gminie. Zdaniem 61,5% badanych skala problemu jest wysoka. Kolejne 27% ankietowanych uważa skalę problemu za niską, a 11,5% za średnią.

Zasada równości szans płci nie jest zasadą dotyczącą tylko kobiet, tworzoną przez kobiety i dyskryminującą mężczyzn, ani też nie ma na celu doprowadzenie do tego, aby kobiety i mężczyźni stali się tacy sami. Ma ona ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju) kobietom i mężczyznom. Z tego względu w następnym pytaniu zapytano respondentów, czy zarówno kobiety, jak i mężczyźni mają na terenie gminy stworzone jednakowe warunki umożliwiające im rozwój osobisty i zawodowy. Większość ankietowanych (38,5%) odpowiedziała na to pytanie twierdząco. Przeciwnego zdania było 23% respondentów. Opinie w tej sprawie nie wyraziło także 38,5% badanych.

Ankietowani udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby prowadzenia w gminie działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć. Rozkład udzielonych odpowiedzi ilustruje wykres.

Wykres 19. Czy powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

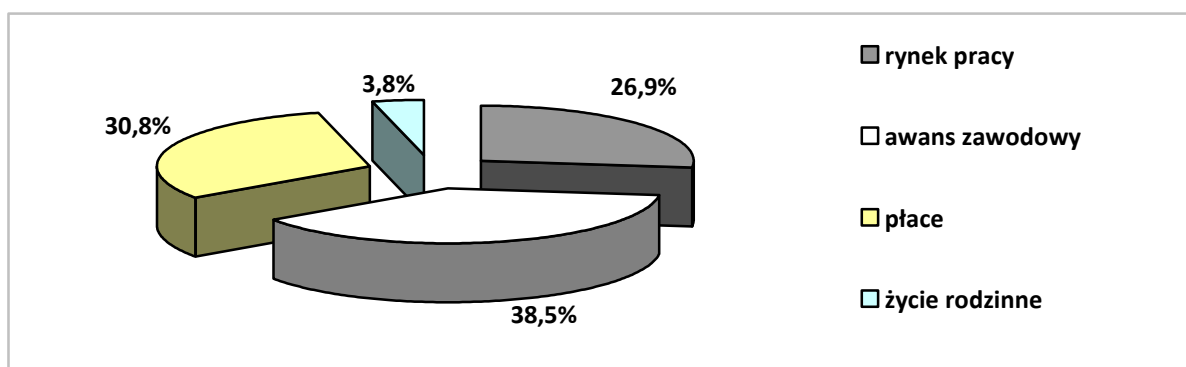

Dane z badania ankietowego.

Połowa badanych potwierdziła taką potrzebę, a ponad 15% ankietowanych uważa podejmowanie takich działań za bezzasadne. Jednocześnie 34,6% uczestników badania nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałających dyskryminacji ze względu na płeć. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 20. W jakich obszarach powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Najczęściej wskazywanymi obszarami były awans zawodowy (38,5%), płace (30,3%) oraz rynek pracy. Wymieniano także życie rodzinne (3,8%).

W odpowiedzi na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani wymieniali najczęściej organizowanie kampanii społecznych w formie szkoleń, prelekcji, pokazów filmowych, wykładów i pogadanek podnoszących poziom świadomości na temat dyskryminacji płciowej i przeciwdziałających stereotypom oraz zrównanie poziomu wynagrodzeń kobiet i mężczyzn zatrudnionych na równorzędnych stanowiskach.

Z przeprowadzonego badania wynika, że problemy dotyczące równości płci w gminie są dostrzegane przez jej mieszkańców i uwidaczniają się nie tylko w obszarze zatrudnienia. Ponad 42% ankietowanych stwierdziło, że zagrożone problemem nierówności są kobiety, nadto 38,5% ankietowanych uznało, że płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej, a 20% uczestników badania słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. To uprawnia do sformułowania wniosku, iż należy podejmować działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie równości płci, położyć nacisk na przyczynianie się do osłabienia istniejących nierówności w obszarze rynku pracy, a także uwzględnić zagadnienie równości płci w działaniach ukierunkowanych na wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup: mocne strony, słabe strony, szanse, zagrożenia. Mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w następujących obszarach problemowych:

1. bezrobocie, ubóstwo, bezdomność;
2. rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie;
3. zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne;
4. starość;
5. niepełnosprawność;
6. kapitał społeczny i ludzki.

Obszar problemowy 1.

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • podejmowanie działań mających na celu tworzenie podmiotów ekonomii społecznej (np. spółdzielnie socjalne), mogących oferować nowe miejsca pracy • upowszechnianie wśród osób bezrobotnych informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach zawodowych, kursach i innych • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • oferty sektora pozarządowego, skierowane na wspieranie osób bezrobotnych w gminie (brak sektora pozarządowego) • podejmowanie działań służących ograniczeniu zjawiska dziedziczenia biedy • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie • dobry dostęp do internetu oraz bezpłatna komunikacja 	<ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie działań mających na celu pozyskiwanie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy • brak akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich i zagrożonych ubóstwem • nierealizowanie programów lub projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem

szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> rosnące zainteresowanie podejmowaniem własnej działalności gospodarczej przez mieszkańców gminy zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych malejąca skala bezrobocia, także wśród kobiet osoby objęte działaniami aktywizującymi znajdują zatrudnienie na lokalnym rynku pracy zainteresowanie osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej rosnąca liczba ofert pracy dla osób bezrobotnych dysponowanie środkami finansowymi z funduszy zewnętrznych umożliwiającymi ograniczanie bezrobocia przyczyniająca się do łagodzenia skutków bezrobocia oferta organizacji pozarządowych zmniejszająca się skala zjawiska dziedziczenia biedy w gminie brak problemu ubożenia mieszkańców gminy niewzrastająca liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> brak zainteresowania potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy na terenie gminy brak zainteresowania społeczności lokalnej problemami osób ubogich i włączanie się w działania mające na celu zaspokojenie

Analiza uwarunkowań dla obszaru *bezrobocie, ubóstwo, bezdomność* wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet, dysponowanie środkami finansowymi z funduszy zewnętrznych umożliwiającymi ograniczanie bezrobocia. Dostrzegane są liczne szanse na osiągnięcie pozytywnych zmian, czemu sprzyjać powinna zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych, malejąca skala bezrobocia, także wśród kobiet, zainteresowanie osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, rosnąca liczba ofert pracy dla osób bezrobotnych.

Obszar problemowy 2.

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom rodzin zapewnianie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla 	<ul style="list-style-type: none"> brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami rodzin brak wolontariatu

<p>rodzin wymagających tej formy wsparcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • dysponowanie na terenie gminy placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlice środowiskowe) • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną, zapewniającą właściwy rozwój uczniów • organizowanie przez gminę oferty spędzania czasu wolnego adresowanej do dzieci i młodzieży • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • prowadzenie na terenie gminy akcji i kampanii społecznych uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie (ulotki, broszury) • funkcjonowanie rodzin wspierających 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • sytuacja finansowa gminy wystarczająca na zaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji • dostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się skala problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie • rosnąca liczba rodzin dysfunkcyjnych • stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie asystentów rodziny • zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • rosnąca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • wzrost zapotrzebowania na tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej • zwiększająca się liczba rodzin zgłaszających potrzebę wsparcia ze strony organizacji pozarządowych • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie • niezmnijające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie* wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, zapewnianie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie na terenie gminy akcji i kampanii społecznych uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie (ulotki, broszury).

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Zwiększająca się skala problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie, rosnąca liczba rodzin dysfunkcyjnych, rosnące zapotrzebowanie na wsparcie asystentów rodziny zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

Obszar problemowy 3.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie przez gminę dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • diagnozowanie w gminie problemu spożywania alkoholu i narkotyków przez nieletnich • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • działanie na terenie gminy świetlic terapeutycznych dla dzieci i młodzieży • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające środki finansowe i lokalowe dla poszerzenia zakresu świadczeń medycznych dostępnych dla mieszkańców

bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji mających na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa na drodze <ul style="list-style-type: none"> funkcjonujący Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> wzrost świadomości społecznej i zainteresowanie zdrowym trybem życia wśród mieszkańców gminy poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach zwiększająca się świadomość dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami dobra dostępność do leczenia i terapii dla osób uzależnionych odpowiednia do aktualnych potrzeb liczba osób pracujących z osobami uzależnionymi 	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczające zabezpieczenie finansowe i lokalowe prawidłowego dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii istniejąca potrzeba poszerzenia zakresu świadczeń medycznych dostępnych dla mieszkańców wzrost liczby nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki wzrastające zagrożenie przestępczością nieletnich niewzrastający poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy brak skutków prawnych za niepodjęcie leczenia odwykowego

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* uwypukliła liczne zagrożenia, jak np. wzrost liczby nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki czy wzrastające zagrożenie przestępczością nieletnich oraz niewystarczający poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze. Mimo przewagi mocnych stron oraz dostrzeganych szans (wzrost świadomości społecznej i zainteresowanie zdrowym trybem życia wśród mieszkańców gminy, poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach, zwiększająca się świadomość dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami, odpowiednia do aktualnych potrzeb liczba osób pracujących z osobami uzależnionymi), wskazane zagrożenia mogą w istotny sposób rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych budowanej strategii.

Obszar problemowy 4.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy wystarczająca kadra pracowników mogących świadczyć osobom starszym usługi opiekuńcze 	<ul style="list-style-type: none"> istniejące bariery architektoniczne uniemożliwiające osobom starszym odpowiednie funkcjonowanie brak na terenie gminy domu dziennego pobytu i klubu seniora

<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • podejmowanie działań mających na celu stwarzanie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej • dostęp do pomocy prawnej dla osób starszych z terenu gminy 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczające możliwości finansowe gminy pozwalające na kontynuowanie aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej przez osoby starsze • skierowanie szerszej oferty usług do osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności gminy • zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • zwiększająca się liczba osób starszych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej • pojawiające się przypadki pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodziny • brak dostępu do takich form wsparcia, jak kluby seniora, domy dziennego pobytu • pogarszanie się sytuacji materialnej osób starszych (niskie świadczenia z KRUS-u i ZUS-u)

Analiza uwarunkowań dla obszaru *starość* uwypukliła słabe strony, jak np. brak na terenie gminy domu dziennego pobytu i klubu seniora, istniejące bariery architektoniczne uniemożliwiające osobom starszym odpowiednie funkcjonowanie. Te negatywne czynniki są równoważone wieloma dostrzeganymi elementami po stronie mocnych stron, jak choćby: podejmowanie działań mających na celu stwarzanie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy czy wystarczająca kadra pracowników mogących świadczyć osobom starszym usługi opiekuńcze oraz szans: wystarczające możliwości finansowe gminy pozwalające na kontynuowanie aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej przez osoby starsze.

Formułując działania strategiczne, mające doprowadzić do osiągnięcia zakładanych zmian, trzeba jednak liczyć się z poważnymi zagrożeniami, z których za bardzo ważne należy uznać zwiększającą się liczbę osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, pojawiające się przypadki pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodziny oraz pogarszanie się sytuacji materialnej osób starszych

(niskie świadczenia z KRUS-u i ZUS-u) oraz brak dostępu do takich form wsparcia, jak kluby seniora, domy dziennego pobytu.

Obszar problemowy 5.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie liczby orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • świadczenie wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu gminy • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych z gminy ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • przekazywanie informacji przedsiębiorcom z gminy o możliwościach refundacji ze środków PFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie działań na rzecz tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej (jak np. warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej, spółdzielnie inwalidów, spółdzielnie socjalne), mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • społeczna akceptacja dla potrzeb likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • dostępność ofert pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych • wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej • zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, wymagających świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych • istniejące zapotrzebowanie na funkcjonowanie w gminie podmiotów ekonomii społecznej (jak np. warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej, spółdzielnie inwalidów, spółdzielnie socjalne), mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne • niewystarczające zainteresowanie lokalnych przedsiębiorców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych • wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnością wymagających podejmowania działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru *niepełnosprawność* wykazuje przewagę mocnych stron nad słabymi ale jednocześnie przewagę zagrożeń nad szansami, co może mieć wpływ na skuteczność podejmowanych w tym obszarze działań strategicznych. Utrudniać osiągnięcie

zamierzonych rezultatów mogą m.in. takie czynniki, jak wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnością wymagających podejmowania działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, niewystarczające zainteresowanie lokalnych przedsiębiorców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych czy zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, wymagających świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych.

Obszar problemowy 6.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych • prowadzenie działań zmierzających do zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, sportu i rekreacji • prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadre GOPS-u poprzez studia podyplomowe, udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach doskonalenia zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostosowana do aktualnych potrzeb istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej • nierealizowanie w gminie przedsięwzięć promujących wśród mieszkańców idee uczenia się przez całe życie • niepodejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • nieprowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia mieszkańców gminy • zainteresowanie mieszkańców podejmowaniem inicjatyw lokalnych • wzrastająca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • wystarczający i dostosowany do aktualnych potrzeb poziom kwalifikacji i liczebności kadr pomocowych • wzrastająca liczba osób uzupełniających wykształcenie lub podnoszących poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zainteresowania mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych • niedysponowanie środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* każe zwrócić uwagę m.in. na takie kwestie, jak dostrzegane po stronie słabych stron i zagrożeń niedostosowana do aktualnych potrzeb istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej, niepodejmowanie

działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz niedysponowanie środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Z kolei po stronie szans odnajdziemy zmniejszającą się liczbę osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, wystarczający i dostosowany do aktualnych potrzeb poziom kwalifikacji i liczebności kadr pomocowych czy odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia mieszkańców gminy oraz niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej. Należy także zwrócić uwagę na mocne strony, dostrzegane w tym obszarze, jak prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej, prowadzenie działań zmierzających do zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, sportu i rekreacji, zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, co z pewnością może mieć zasadniczy wpływ na postęp we wdrażaniu założeń programowych strategii w tym obszarze.

III. PROGRAMOWANIE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych oraz analizie SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej gminy Lubin na lata 2018-2023. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych występujących w gminie obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

Działania te zostały wyznaczone w obrębie celów strategicznych i operacyjnych z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom**
2. **Wspieranie rodzin**
3. **Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
4. **Przeciwdziałanie uzależnieniom**
5. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
6. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym**
7. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom gminy**
8. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. MISJA

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin na lata 2018-2023, jest następująca:

Gmina Lubin

- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zaspokajanie ich potrzeb,
integrowanie społeczności lokalnej
oraz zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin.**

Wypełnieniu przyjętej misji będzie służyła realizacja przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

CEL STRATEGICZNY 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności.

Cele operacyjne:

- 1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom wymagającym wsparcia.**
- 2. Aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy.**
- 3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom wymagającym wsparcia:

1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji materialnej.
2. Zabezpieczanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich.
3. Zapewnienie dostępu dzieciom z rodzin ubogich do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
4. Wsparcie osób i rodzin ubogich pracą socjalną z wykorzystaniem kontraktów socjalnych i projektów socjalnych.
5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem.
6. Organizowanie zbiórek odzieży, mebli i artykułów gospodarstwa domowego na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i ubogich.
7. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

1. Upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach.
2. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy.
3. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi i pozostającymi bez pracy z wykorzystaniem kontraktów socjalnych.
4. Zapewnienie możliwości osobom bezrobotnym i poszukującym zatrudnienia korzystania z poradnictwa specjalistycznego.

5. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci.
6. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych, mogących tworzyć miejsca pracy.
7. Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej.
8. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym:

1. Monitorowanie zagrożeń prowadzących do występowania zjawiska bezdomności na terenie gminy.
2. Podejmowanie działań mających na celu zapobieganie utracie mieszkań przez mieszkańców gminy, w tym działań profilaktycznych w zakresie uzależnień.
3. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego.
4. Udzielanie w razie wystąpienia takiej potrzeby pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania	czas realizacji
Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice środowiskowe, organizacje pozarządowe.	Powiatowy Urząd Pracy, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.	Działania ciągłe 2018-2023

CEL STRATEGICZNY 2.:

Wspieranie rodzin, podnoszenie poziomu i jakości ich funkcjonowania, dbałość o rozwój dzieci i młodzieży, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Cele operacyjne:

- 1. Wzmacnianie potencjału rodzin.**
- 2. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.**
- 3. Dbłość o rozwój dzieci i młodzieży.**
- 4. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Wzmacnianie potencjału rodzin.

1. Promowanie prawidłowego modelu rodziny, edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych.
2. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
3. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
4. Zapewnienie adekwatnie do potrzeb wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
5. Podjęcie działań zmierzających do tworzenia grup wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci.
6. Wspierania tworzenia różnych form opieki nad dziećmi do lat 3.
7. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.
8. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów: placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.

1. Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.
3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie potrzeby zapewnienie schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy.
4. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych.
5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.
6. Tworzenie, w miarę wystąpienia takiej potrzeby, grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
7. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, podnoszenie kwalifikacji członków zespołu w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie.
8. Organizowanie warsztatów dla dzieci i młodzieży w zakresie uświadamiania problemu przemocy w rodzinie.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Dbłość o rozwój dzieci i młodzieży.

1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie.
2. Doskonalenie kadr oświatowych poprzez zapewnienie nauczycielom możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce, wdrażanie programów edukacyjnych.
5. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia, m.in. poprzez organizację nauczania indywidualnego.
6. Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny.

7. Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, a także rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.

Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, promocja zdrowia i zdrowego stylu życia.

1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz w miarę możliwości ułatwienie dostępu do lekarzy specjalistów.
2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej, opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
3. Dbłość o profilaktykę prozdrowotną w przedszkolach i szkołach na terenie gminy.
4. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy.
5. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy.
6. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
7. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców.

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania	czas realizacji
Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy (gminny, powiatowy), centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.	Działania ciągle 2018-2023

CEL STRATEGICZNY 3.:

Wspieranie osób starszych oraz niepełnosprawnych.

Cele operacyjne:

- 1. Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”, ograniczanie skutków niepełnosprawności.**
- 2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”, ograniczanie skutków niepełnosprawności.

1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych w oparciu o dostępne informacje, jak i uwagi przekazywane przez organizacje skupiające osoby starsze i niepełnosprawne.
2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zapewnienie kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym.
3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym, prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
4. Podejmowanie działań zmierzających do likwidacji barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym.
5. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi, upośledzeniem umysłowym.
6. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych.
7. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, edukacyjnych i rekreacyjnych.
8. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem.
9. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych.
10. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.

1. Upowszechnianie wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
2. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.
3. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach mających na celu zdobycie kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy.

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania	czas realizacji
Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.	Działania ciągłe 2018-2023

CEL STRATEGICZNY 4.:

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy.

Cele operacyjne:

- 1. Przeciwdziałanie przestępczości.**
- 2. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.**
- 3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Przeciwdziałanie przestępczości:

1. Podejmowanie przez jednostki gminy współpracy z instytucjami o zasięgu ponadlokalnym, jak Policja i Prokuratura, na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.
1. Prowadzenie akcji informacyjnych w środowisku seniorów na temat zagrożeń przestępczością.
2. Monitorowanie środowiska szkolnego, podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym.
3. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat przestępczości i jej negatywnych skutków.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów:

1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym.
2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły.
3. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.
4. Dbłość o właściwy klimat umożliwiający rozwój inteligencji emocjonalnej uczniów.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy:

1. Realizacja we współpracy z uprawnionymi służbami działań o charakterze prewencyjnym w odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez mieszkańców w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego.
2. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze.
3. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu.

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania	czas realizacji
Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.	Działania ciągłe 2018-2023

CEL STRATEGICZNY 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

- 1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwijanie infrastruktury socjalnej.**
- 2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.**
- 3. Wspieranie dialogu społeczności lokalnej z władzami samorządowymi.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Doskonalenie i rozwój kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwijanie infrastruktury socjalnej.

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie niezbędnych środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.
2. Zapewnienie właściwych warunków obsługi klientów pomocy społecznej i realizacji zadań kadr pomocowych.
3. Rozwój usług elektronicznych.
4. Informowanie mieszkańców o dostępnych formach świadczeń pomocowych.
5. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej.
6. Poszerzanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin.
7. Promowanie pozytywnego wizerunku pomocy społecznej w środowisku lokalnym.
8. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy i sektorem pozarządowym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego:

1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy poprzez udział w istniejących organizacjach pozarządowych oraz zachęcanie do tworzenia nowych podmiotów trzeciego sektora.
2. Opracowywanie i realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.

3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Wspieranie dialogu społeczności lokalnej z władzami samorządowymi:

1. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmocnienie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.
2. Poszerzenie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania	czas realizacji
Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.	Organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.	Działania ciągłe 2018-2023

3. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW, ZKŁADANE REZULTATY

cel strategiczny	wskaźniki realizacji celu	zakładane rezultaty
1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną, - liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa bezrobocia i bezdomności, - wielkość stopy bezrobocia, - liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia, - liczba opracowanych i 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby osób zaktywizowanych, - niwelowanie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - wzrost liczby inwestorów zainteresowanych tworzeniem nowych miejsc pracy, - podniesienie jakości usług świadczonych przez instytucje gminy.

	<p>realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie. 	
<p>2. Wspieranie rodzin, podnoszenie poziomu i jakości ich funkcjonowania, dbałość o rozwój dzieci i młodzieży, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych pracą socjalną, - liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny, - liczba szkoleń i projektów adresowanych do rodzin, - liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, - liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, - liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną, - liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie, - liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej, - liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego, - liczba uczniów uczęszczających do klas integracyjnych, - liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym, - liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej, 	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców gminy.
<p>3. Wspieranie osób starszych oraz niepełnosprawnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców, 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością (w oparciu o dane GOPS-u oraz PCPR-u), - liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną, - liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, - liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. - liczba przedsięwzięć organizowanych z myślą o aktywnym spędzaniu czasu przez osoby starsze i niepełnosprawne. 	<ul style="list-style-type: none"> - niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie jakości świadczonych im usług, - ułatwienie dostępu do informacji o możliwych formach wsparcia, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - integracja ze środowiskiem, - rozszerzenie wolontariatu.
<p>4. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba popełnionych i wykrytych przestępstw, w tym z udziałem nieletnich, - liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych, - liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze. 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy, - poprawa bezpieczeństwa na drodze.
<p>5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej, - liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, - liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych, - liczba projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych 	<ul style="list-style-type: none"> - profesjonalna kadra pomocy społecznej, - wysoka jakość świadczonych usług, - zróżnicowane i efektywne formy współpracy z sektorem pozarządowym, - większa aktywność mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

	<p>z funduszy zewnętrznych.</p> <ul style="list-style-type: none">- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,- liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	
--	---	--

4. PROGNOZA ZMIAN

Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach celów wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się m.in. do:

1. w zakresie Celu strategicznego 1.

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności:

- poprawy sytuacji rodzin i osób ubogich,
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa,
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych zawodowo,
- zmniejszenia skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia,
- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- zmniejszenia liczby osób bezrobotnych,
- eliminowania zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy,
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,

2. w zakresie Celu strategicznego 2.

Wspieranie rodzin, podnoszenie poziomu i jakości ich funkcjonowania, dbałość o rozwój dzieci i młodzieży, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,

- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- polepszenia dostępu do podstawowych usług zdrowotnych, jak również specjalistycznych usług medycznych,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia,
- zwiększenia liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia,

3. w zakresie Celu strategicznego 3.

Wspieranie osób starszych oraz niepełnosprawnych:

- zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
- podniesienia jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym,
- poprawy komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,

4. w zakresie celu strategicznego 4.

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy uczniów w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zapobiegania patologiom wśród nieletnich,
- umocnienia współpracy sąsiedzkiej w walce z przestępczością,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze,

5. w zakresie celu strategicznego 5.

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi,

- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców o podejmowanych przez samorząd działaniach i zamierzeniach
- integracji społeczności lokalnej.

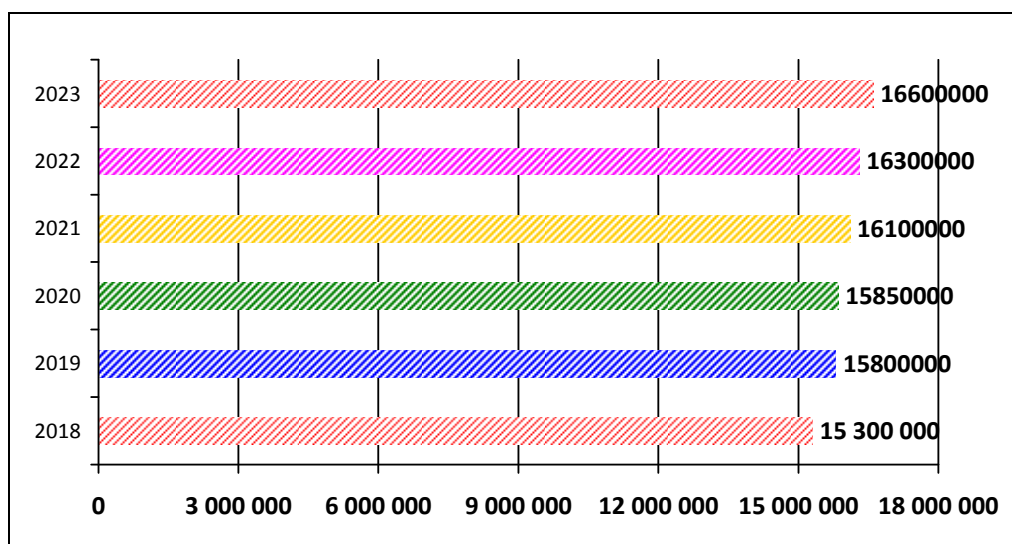
5. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych strategii. W pierwszym roku wdrażania dokumentu założono, że koszt realizacji przyjętych celów powinien wahać się w granicach 15,3 mln zł. Orientacyjne kwoty, uwzględniające realia roku przyjęcia do realizacji założeń programowych, są przedstawione w poniższej tabeli oraz w formie graficznej na wykresie.

Tabela 52. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin na lata 2018-2023

szacunkowa wielkość wydatków (w złotych) w latach:					
2018	2019	2020	2021	2022	2023
15.300 000	15.500 000	15.850 000	16.100 000	16.300 000	16.600 000

Wykres 21. Szacunkowa wielkość wydatków (w zł) w poszczególnych latach realizacji strategii

6. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin na lata 2018-2023 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Monitoring zapisów strategicznych będzie prowadzony przez Zespół, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone w dokumencie strategii działania przynoszą zakładane zmiany.

Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych będzie przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane sformułowane w dokumencie wskaźniki monitoringowe. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

W ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin mogą być realizowane programy i projekty zgodne z przyjętymi w dokumencie działaniami.

7.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin na lata 2018-2023 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii;
3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
4. Gminny Program Wspierania Rodziny;
5. Gminny Program Na Rzecz Osób Starszych;
6. Roczny program współpracy Gminy Lubin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

7.2. PROJEKTY

W ramach strategii mogą być realizowane projekty odzwierciedlające potrzeby i zamierzenia gminy oraz jej mieszkańców w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Ich realizacja uzależniona będzie od możliwości finansowych gminy oraz warunków koniecznych do uzyskania dotacji ze źródeł zewnętrznych. Na bieżąco monitorowane będą potrzeby w tym zakresie i projekty będą do tych potrzeb dostosowywane.

UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin na lata 2018-2023 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2015-2017	19
Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2015-2017	20
Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2015-2017	20
Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2017 r.	22
Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne.....	23
Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej w gminie wg rejestru REGON w latach 2015-2017.....	24
Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2015-2017	24
Tabela 8. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2015-2017	25
Tabela 9. Placówki wychowania przedszkolnego i oświatowe w gminie w roku szkolnym 2017/2018.....	26
Tabela 10. Placówki kulturalne w gminie w 2017 roku.....	28
Tabela 11. Zakłady opieki zdrowotnej w gminie w 2017 roku.....	29
Tabela 12. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z powiatu w 2017 roku	30
Tabela 13. Schorzenia ludności powiatu w wieku 19 lat i więcej w 2017 roku.....	30
Tabela 14. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z powiatu w 2017 roku	31
Tabela 15. Obiekty sportowo-rekreacyjne, place zabaw i parki w gminie w 2017 roku	33
Tabela 16. Obiekty noclegowe i gastronomiczne w gminie w 2017 roku	37
Tabela 17. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2015-2017	39
Tabela 18. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2017 roku	40
Tabela 19. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2017 roku	41
Tabela 20. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2015-2017	42
Tabela 21. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2015-2017	42
Tabela 22. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2017 r.	43
Tabela 23. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2017 r.	43
Tabela 24. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2015-2017	44
Tabela 25. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2015-2017	45
Tabela 26. Skierowania i pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2015-2017	46
Tabela 27. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2015-2017	46
Tabela 28. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2015-2017.....	46
Tabela 29. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2017 r.....	47
Tabela 30. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2015-2017	48
Tabela 31. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2017 roku.....	48
Tabela 32. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2015-2017	49
Tabela 33. Organizacje pozarządowe w gminie w 2017 roku.....	50
Tabela 34. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego i prawosławnego w gminie w 2017 roku.....	52
Tabela 35. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2015-2017	58
Tabela 36. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2015-2017	58
Tabela 37. Bezrobotni w powiecie na koniec 2017 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia.....	58
Tabela 38. Bezrobotni w powiecie na koniec 2017 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy	60
Tabela 39. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2015-2017 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	62
Tabela 40. Wykaz jednostek udzielających wsparcia mieszkańcom gminy z powodu uzależnień i przemocy w rodzinie.....	63
Tabela 41. Lokalny rynek napojów alkoholowych w gminie w latach 2015-2017.....	63
Tabela 42. Działalność GKRPA w latach 2015-2017 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	64
Tabela 43. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2015-2017.....	65

Tabela 44. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2016/2017	68
Tabela 45. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy	69
Tabela 46. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2015-2017	72
Tabela 47. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2015-2017	74
Tabela 48. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2015-2017	75
Tabela 49. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom gminy w latach 2015-2017	75
Tabela 50. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2015-2017	77
Tabela 51. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2015-2017	77
Tabela 52. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin na lata 2018-2023	106

Wykresy

Wykres 1. Czy oferta opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie zaspokaja potrzeby mieszkańców?	26
Wykres 2. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	27
Wykres 3. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?	29
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia ofertę gminy w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców?	32
Wykres 5. Jaka jest wg Pani/Pana oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?	38
Wykres 6. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	39
Wykres 7. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?	53
Wykres 8. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są najbardziej Pani/Pana zdaniem zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym?	54
Wykres 9. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?	54
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	55
Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	56
Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	61
Wykres 13. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	66
Wykres 14. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy?	66
Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?	71
Wykres 16. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?	73
Wykres 17. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób niepełnosprawnych?	76
Wykres 18. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	78
Wykres 19. Czy powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	79
Wykres 20. W jakich obszarach powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	80
Wykres 21. Szacunkowa wielkość wydatków (w zł) w poszczególnych latach realizacji strategii....	106